

Nr. 129

Cena prenumeraty:

w ŁODZI:
Kwartalnie Mk. 14.40
Miesięczn. „ 4.80
Za roznoszenie
70 fen. miesięcznie.
Z przos. pocztową:
Kwartalnie Mk. 19.50
Miesięczn. „ 6.50

Kalendarzyk:

Niedz. 18.V. Feliksa kapuc.
Pon. 19.V. Piotra Celestyna.
Wt. 20.V. Bernardyna Sen.
Sr. 21.V. Wiktoryna.

Redakcja

w Łodzi

Al. Kościuszki 41.

TELEFON 28.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Niedziela, dnia 18 maja 1919 roku.

Można zamawiać „Rozwój”: w PABJANICACH u p. Groblińskiego, Nowy Rynek, Kłosk; w ZHERZU u p. Lacha, Kłosk

CENA OGŁOSZEN: Przed tekstem lub w tekście 2 marki, za tekstem 65 fenigów, nekrologi 1 marka za wiersz politywy. Drobną ogłoszenia 10 fen. wyraz. Najmniej 80 fen. Ogłoszenia zamiejscowe 10 procent drożej. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne.

Teatr Polski

Tylko dwa występy **Mary WROZIŃSKIEJ**

Dziś, w niedzielę, dnia 18 maja „Zachwycająca kobietka”,
Jutro, w poniedziałek, dn. 19 maja „Małżonka z musu”.

876-1 Cegielniana № 63.

W niedzielę po poł. o g. 3 po cenach popularnych po raz ostatni w sezonie „Dotychczas” Tragedja w 5 akt. J. Słowackiego.

POLSKA KRAJOWA LOTERJA R.G.O.

WARSZAWA

KLASYCZNA

UL. KREDYTOWA 4.

50,000 numerów, 25,000 wygranych i 51 premji.

Wygrywa WIĘCEJ, niż co drug. numer.

Suma wygranych **3 milionów 211 tysięcy marek.**

Wielka wygrana 750,000 marek.

Ciągnięcie V-ej klasy rozpocznie się 2 czerwca i trwać będzie do 25 czerwca włącznie.

Losy V-ej klasy są już w sprzedaży!

852-1 Termin wymiany losów upływa 30 maja r. b.

Na każdej ćwiartce pieczęć z Orłem Polskim i napisem Rada Główna Opiekuńcza.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa

w Warszawie, oraz wszystkie jej oddziały zakupuja z polecenia Ministerjum Skarbu

ZŁOTO I SREBRO

dla przyszłego Banku Polskiego po cenie nominalnej.

Do wszystkich obywateli Polski zwracamy się z wezwaniem, aby przyczynili się do zgromadzenia zapasu kruszcowego, który będzie podstawą naszej przyszłej waluty.

Zakupione oraz składane darmo sumy ogłaszamy w miesięcznych bilansach pod nazwą: Złoto i srebro dla Banku Polskiego.

827-2 Dyrekcja Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Pomówmy szczerze.

Wizyta robotnika z N. Z. R. — uraża. — Kto są prowdyrzy. — Czy robotnikowi trzeba schlebiać. — To zbrodnia. — Ojciec i dziecko. — Niech im Bóg przebaczy.

Pewien robotnik z N. Z. R., przybył do naszej Redakcji, prosząc o pewne wyjaśnienie — a zarazem wynurzył żal, że „Rozwój” niedość popiera sprawę robotniczą.

— Z czego pan to wnosi — zapytaliśmy interpelanta.

— Pan piszesz, że N. Z. R. koziołki wykreca w powietrzu!

— Tak. Bo trzeba sobie zdać sprawę, czem jest N. Z. R. Czy to ma być organizacja obca socjalistyczna? Czy polska?

— Naturalnie polska.
— Otóż, jeżeli chcecie być organizacją polską, nie możecie popierać politycznych programów międzynarodówki.

— My walczymy o byt własny, o poprawienie naszych opłakanych, ekonomicznych warunków.

— Ekonomiczne warunki to nie są politycznym kierunkiem stronnictwa. To są nasze i wasze wewnętrzne sprawy, ale jeżeli robocizka chce, aby Polska stanęła w rzędzie mocarstw, nie mówię potężnych, ale chociażby poważnych, musi mieć siłę spójną, musi mieć wytknięty jednolity kierunek, a nie tak rozbieżny, jaki dziś w niej znajdujemy.

— To my, robotnicy, rozumiemy.

— Jeżeli tak, to możemy rychło dojść do porozumienia. Smutne to, że pomiędzy sprawą polską — a robotnikiem, stoi zwykły agitator.

— Prócz agitatorów, mamy swoich kierowników.

PIĘGI i PRYSZOCZE

usuwa najsukuteczniej KREM „EROS”

Do nabycia we wszystkich aptekach, skafach aptecznych i perfumeryjach — UWAGA! Wystrzegaj się kremlów z podobnymi nazwami. 824-n 15

100%

oszczędzi ten, kto dzisiaj kupi masła na zimno. Jedyne masło majowe dobrze się przechowuje.

Warszawskie Ziemiańskie

Two Mleczarskie,

878-1 Al. Kościuszki 29.

— Tak panie, ale ci nie zawsze z wami być mogą. Przytem mało takich ludzi znajdujemy, którzyby z zaparciem się siebie pracowali dla dobra sprawy. Są jedni, których podnieca ambicja, drugich zazdrość, trzecich zemsta, lub uraza osobista, to wszystko trzeba przyjąć pod uwagę. Zeby ogół pracowników był bardziej wyszkolony, lub uspołeczniony, to mógłby te od-cienia swoich kierowników rychlej odgadnąć lub określić. U nas wszystko bierze się bezkrytycznie.

N. Z. R. wziął udział w pochodzie narodowym, w świętowaniu dnia wielkiej Konstytucji polskiej. Na tablicach jego widniały napisy szczerze polskie: „Chcemy Gdańska!”, „Zadamy Orawy i Cieszyna!”, „Niech żyje armja polska!”, „Cześć dla obrońców Lwowa!”, „Cześć zdobywcom Wilna!”. W Warszawie, gdzie wyległo na ulicę miasta z pół miliona ludzi, wszędy po drodze podnoszono radosne okrzyki na rzecz Narodowego Związku Robotniczego.

— Gorąco go przyjmowano.

Naraz wpływa na porządek dzienny kwestja wolnego handlu.

N. Z. R. przyjmuje formułę P. P. S., która mówi: że projekt ten popierany jest przez paszarzy.

P. P. S. zrywa zebranie w tym celu zwołane, nie dopuszcza do głosu nikogo, a N. Z. R. popiera tę robotę. Czy było to słuszne, aby nie pozwolono się wypowiedzieć tym specjalistom handlowym.

Być może, iż projekt wolnego handlu wprowadzony w życie, przyniosłby szkodę robotnikowi. Ażeby nie uciepieć zbyt wiele, można byłoby sobie zastrzedz, że jeżeli okażą się ceny zwykłe, natychmiast należy przerwać wolny handel, wypadałoby nawet postawić silniejsze jeszcze zastrzeżenie i z góry oznaczyć pewien okres czasu, a nawet miejscowość, gdzie ten handel będzie wypróbowany, ale potępić projekt z góry, kiedy nie jest dziś dobrze, to zby-

teczne. Wszakże Bóg nam na to dał rozum, żebyśmy dróg wyjścia sobie szukali i je odnaleźli. Trzeba próbować. Gdy stanimy bezwładnie w jednym miejscu, nic nie pomożemy sobie, nic nie ulży my ciężkiemu położeniu.

— Czy pan — uważasz te zapatrywania „Rozwoju“ za podkopywanie praw robotniczych.

— Bóg uchroni, wszak to co pan mówisz zupełnie trafia do mojego przekonania, odrzekł nasz gość, ale „Rozwój“ i w innych kwestjach dążyć ostro w sprawie robotniczej występuje. Pisz, że obecnie istnieje mała wydajność pracy robotniczej, pisze cierpkie słowa i robi wymówki.

— Tak jest, robi i będzie robił za każdym razem, gdy mu to sumienie nakaze. Wydajność pracy robotnika dać musi tyle, aby na swoje potrzeby zarobił i jeszcze pewien procent na potrzeby państwa złożył.

Jeżeli wydajność każdej jednostki czy to technika, inżyniera, dziennikarza, rzemieślnika, rolnika lub robotnika, będzie mniejsza niż w innych krajach, to te kraje nas zniszczą. Bo rolnik źle uprawiając ziemię — nie dostarczy Polsce tyle chleba, ile ona potrzebuje, wtedy trzeba będzie ten chleb sprowadzić. Jeżeli robotnik nie wytworzy tyle tkaniny, ile potrzeba w kraju na odzież — trzeba będzie ją sprowadzić i znów o kredyt prosić i t. d. Aż w końcu kredyt się wyczerpie i nastąpi ogólne bankructwo.

— Zawsze te cierpkie wymówki boją.

— A czy pan masz dzieci, panie robotniku?

— Mam.

— Czy pan im nie zwracasz uwagi, gdy źle grobią, suknie poplamiają, lub buty podrażają?

— Naturalnie!

— Otóż i nasza Gazeta ma ten sam system.

Wiesz pan, że na pochlebstwo bierze się człowika, jak rybę na wędkę. Chce ryba połknąć smacznego robaka, a płaci gardłem.

Wolimy przeto pisać tak, jak nam sumienie wskazuje, niż schlebiać tam, gdzie się schlebiać nie powinno. Do pochlebstw, do obietnic macie agitatorów, my wam życzymy głębiej i szczerzej niż oni, dla tego, darujcie, schlebiać nie będziemy.

Nie jesteśmy nieomylni i w tym wypadku mylić się możemy, ale to co robimy, robimy bez wyrachowania, bez żadnych złych względem robotnika intencji.

— Czy pan teraz zrozumiałe nasze stanowisko.

— Tak jest.

— A więc podajmy sobie ręce, a porozumiewawszy się, ocenimy się wzajemnie.

Nie pierwszy to raz „Rozwój“ wam sypał ostre słowa! Były czasy wolnościowe. Ostrze-

gało was nasze pismo przed prowokatorami i agitatorami.

Starsi pamiętają, jak po reakcji wszystko to ucichło, zostawiając robotnika swemu losowi. Jak czasy się potem zmieniły i jakie przeszliśmy ciężki. Już wtedy robotnik zarzekał się, że nie będzie słuchał agitatorów.

— Są u nas roczniki pisma, możecie go przeczytać.

— Przecież nie jestem z dzisiejszych. Pamiętam to wszystko i sam o tem niedawno mówiłem.

— A więc nie potrzebujemy przypominać sobie tych piekielnych chwil, które należą do przeszłości.

Wstrząsnął się nasz gość i rzekł, podając swą spracowaną dłoń:

— Bodaj nigdy nie wróciły. Ja i wtedy byłem u pana... ale mnie inni ku sobie pociągali. Niech im Bóg przebaczy!

Udaremniiony zamach bolszewicki na kolei.

W piątek rano na stacji Warszawa-Wiedeńska wszczęto terror strajkowy przez grupę komunistyczno-bolszewickich robotników kolejowych. Ruch ten władze wojskowe i straż kolejowa pohamowały w porę, zabezpieczając siłą zbrojną wszystkie niezbędne dla utrzymania ruchu posterunki.

Z powodu gwałtów, któremi ogół pracowników na posterunkach został zaskoczony zniechęca, 9 pociągów nie mogło wyruszyć w swoim czasie w drogę, gdyż grupa komunistyczno-bolszewicka znikomej mniejszości, bo stanowiąca zaledwie jedną dziewiątą ogółu robotników, powypuszczała parę i wodę i chciała opanować ekspedycje. Spostreżono się jednak w porę i unicestwiono zamiary bolszewickiej bandy.

Na stacji Terespońskiej, Petersburskiej ruch pociągów odbywał się normalnie, jedynie na stacji wiedeńskiej nagromadziły się tłumy oczekującej publiczności, w której wieść o strajku wywołała wielkie oburzenie, bo jak można pozwolić, żeby jeden próżniak miał zmusić dziesięciu ludzi do zaprzestania pracy. To karygodne niedbalstwo tych, co mają pilnować porządku.

Wczoraj zaprowadzono już normalny ruch pociągów.

Robotnicy warsztatów kolejowych węzła warszawskiego odbyli wiec w piątek, naturalnie

zostały w Łodzi, widnieją wybornie ich zamiary. Jeszcze kraj nie był ich, jeszcze wojna nie skończona, a już opętali Łódź całą siecią stowarzyszeń, siecią szkół niemieckich, siecią kadjackiej, demoralizującej naród, prasą i różnorodnymi bankami.

Mówiono o nadaniu aktu 5-go listopada, a myślano o jaknajrychlejszej aneksji.

Gdybyśmy przypomnieli sobie patenty królów pruskich, odnoszące się do Poznańskiego i Prus Wschodnich, moglibyśmy sądzić, że poznacznikom zapewniano Bóg wie jakie swobody i stworzono raj nadziemski. Było to wszystko na papierze.

Prusactwo i niemczyzna dokoła Łodzi dały się opętać kilku agitatorom, a mieszkańcy wsi i miast okolicznych przedzierzgnęli się z małym wyjątkiem w gromadę szpiegów niemieckich, których i przed wojną, istniały już całe legiony.

To prusactwo, któremu uszy opadły strasznie po wypędzeniu Niemców z kraju, podnosi znów łeb do góry, a buta ich na nowo rośnie.

Nie wiadomo czemu to przypisać, czy jakimś wieściom z Zachodu, czy podszeptom prowodyrów niemieckich miejscowych, lub najeźdźniczych, czy łagodnemu obchodzeniu się z nimi rządu polskiego, dosyć, że fakt łatwo da się stwierdzić, iż Niemcy łódzcy dużo w ostatnich czasach shardzieli.

Na zachodzie dzieją się rzeczywiście ciekawe psychologicznie rzeczy.

Po wręczeniu traktatu Niemcom oburzenie zapanowało ogólne w różnych sferach niemieckich. Dzienniki przepełnione są aforyzmami o moralnym napięciu:

— Jakto, wołają, co to za pokój? Gdzie tu poszanowanie prawa narodów, gdzie tu sprawiedliwość.

przewodzą nad tłumem bezkrytycznym agitatorzy bolszewicy i pod ich wpływem uchwalono strajk.

Władze powinny się tą sprawą zająć raz energicznie.

KRONIKA.

— Opłaka nad żołnierzem polskim.

a) Podaną przez nas wiadomość o powstałym w Łodzi oddziale koła polek, mającym na celu opiekowanie się żołnierzem polskim, uzupełniamy następującymi szczegółami. Ponieważ obecnie przybywają do Łodzi pociągi z żołnierzami armji Hallera, którzy odbywają postój Łódź kaliska, przeto członkinie koła polek odbywają stałe dyżury od przyścia do odejścia każdego pociągu. Dyżuruje stale kilkanaście pań, które jako należące do Białego krzyża noszą na rękawach białe opaski. Panie te chętnie okazują pomoc hallerczykom, zarówno polakom jak i francuzom i anglikom. Nie zrażają się tem, że od dworca kolejowego do miejsca postoju oddziela półtora wiorsty, członkinie koła poświęcają czas, odbywając codziennie tam podróż.

W czasie postoju około pociągu bywa zawsze rojno i gwarno. Członkinie rozdają bezinteresownie pocztówki, gazety i książki. Po napisaniu pocztówek przez hallerczyków — odbierają je i odsyła według adresu pocztą polową, przyjmowane od francuzów i anglików depesze wysyłane są za pośrednictwem komendatury francuskiej.

Jest w projekcie założenie gospody żołnierskiej. Nadmieniamy, że nadsyłać pocztówki, gazety, książki itp. oraz zgłaszać się po informacje należy do przewodniczącej koła pani Łuszczewskiej, przy ul. Piotrkowskiej 109.

— Konkurs.

Sekcja szkolnictwa zawodowego M. W. R. i O. P. ogłasza konkurs na posadę kierownika szkoły ogrodniczej niższej na prowincji. Wymagane jest wykształcenie teoretyczne i dłuższa praktyka zawodowa. Zgłoszenia piśmienne — Warszawa, Aleje Ujazdowskie № 37 do dnia 20 maja r. b.

— Pozdrowienia z frontu

przesyłają rodzinie i znajomym: Starszy sierżant A. Kajetaniak i plutonowy Sabali, kapral Michał Wojtasik, starszy żołnierz Franciszek Wojtasik, szeregowcy: Br. Niedzielski, Latkowski i Kneblewski.

Pomińmy całą przeszłą politykę niemiecką i pruską, pomińmy niedotrzymywanie i łamanie traktatów, w jednym nawet czasie kilkakrotnie, pomińmy fałszerstwo monety polskiej, którego dopuszczali się królowie pruscy i przejdźmy wprost do ostatniej wojny.

Traktat z Rosją, której Niemcy przyspieszyli rozkład, miał być zawarty bez aneksji i odszkodowań.

— I jakże z nią postąpiono, czy Niemcy dotrzyмали słowa?

Hoffman na Kongresie rzekł do rosyjskich przedstawicieli:

— Wy z nami mówicie, jakbyście nie przegrali wojny.

Gdyby Bismarck żył, byłby jeszcze w tem miejscu wyrznął pięścią w stół.

Na Kongresie pokojowym w Brześciu Litewskim było wszystko procz prawa i sprawiedliwości, o których to rzeczach dziś w stosunku do Kongresu wersalskiego, tak szeroko rozwodzą się: naródnieniecki i jego prasa, jakby nakręcana pozytywka.

— Moi Niemcy! nie dziwcie się, że narody zwycięskie nie postępują z wami inaczej, niż wy przed półtora rokiem, poczynaliście sobie z Rosją. Te narody tylko stosują do obecnego traktatu te same warunki, coście je innym dyktowali. Wiem, że wam to jest nieprzyjemnie, aleście sami ten system stworzyli, ten stryczek na swoje gardło uknęli.

Powróćmy jednak do naszej sprawy. Świat cały wie, historia wszystkich narodów to zaznaczyła, że Niemcy, Rosja i Austria dokonały grabieży, wprost bandyckiego napadu na Polskę i skradły jej ziemie. Była to robota czysto niemiecka, bo i na tronie rosyjskim siedziała niereżdnica niemka.

KRONIKA TYGODNIOWA.

Naród bez ambicji i poczucia szlachetności. — Gorszy od złodzieja — bo tego gdy złapią, to rzuca i ucieka, a ten utrzymuje, że to jego. — Nieco o Gdańsku i Śląsku Górnym, oraz królu Fryderyku II pruskim. — Co urzędnik pruski robi, a co my robimy z urzędnikiem niemcem, — Żydzi na urzędach wojskowych. — Dosyć tych neutralnych.

Ciekawe naprawdę są pojęcia etyczne narodu niemieckiego. Wyrobiły się one prawdopodobnie wiekami. My w Polsce dobrze znamy opłutę krzyżacką, którą skrzętnie ukrywali pod płaszczykiem apostołstwa mnisi zakonni po to jedynie, aby mordować miliony nietylko pogańskich litwinów, ale i wyznających wiarę chrześcijańską polaków.

Poczynając od króla lub cesarza, a kończąc na ostatnim ciurze, nie znajdziemy w charakterze Niemca tego, co istnieje prawie u wszystkich ludów, nawet stojących na niskim szczeblu rozwoju kulturalnego, pod nazwą poczucia szlachetności i ambicji.

Niemiec w handlu i w interesach jest uczciwszym niż inne narody, ale szlachetnym — tak samo jak żyd nigdy nie był.

Za to buta wśród Niemców rozwinęła się niesłychanie i gdyby Lloyd George nie ujął w swoje żelazne dłonie polityki wszechświatowej, hiezawodnie Niemiec, wygrawszy wojnę, byłby ciemniejszym niesłychanym całej Europy, całego świata i wszędzie by swoją żelazną pięść położył.

Już z tych dokumentów, które po Niemcach

Wielkie zwycięstwo na Rusi. Sambor i Łuck zajęte.

Zabrano 18 dział. Pociąg pancerny. 2000 jeńców. Wiele broni i amunicji.

Warszawa, 16 maja (PAT.) Komunikat sztabu głównego.

Front galicyjski. Ukraińcy od dłuższego czasu atakowali nasze pozycje w Galicji wschodniej, jednocześnie starając się odwrócić naszą uwagę ciągłymi propozycjami zawieszenia broni. Dla położenia kresu temu dwuznacznemu stanowisku nakazało naczelne dowództwo upewnić naszą sytuację w sposób ofensywny. W wykonaniu tego rozkazu wojska nasze, stojące pod rozkazami generała Iwaszkiewicza, przełamawszy 3 silnie umocnione linje ukraińskie i o posuwając się prawym brzegiem Strwiążu, zajęły Stary Sambor. Wzięto wielu jeńców i zdobyto ukraiński pociąg pancerny. Jednocześnie oddziały nasze, posuwając się szybko na południe od toru kolejowego, Przemyśl—Gródek Ja gielloński, zajęły 16 maja wieczorem Sambor i przepравиły

się przez nieuszkodzone mosty pod Samborem na prawy brzeg Dniestru.

Inna nasza kolumna po złamaniu ataków ukraińskich posunęła się również naprzód w kierunku południowym i zdobyła Rudki i Komarno.

Pod Lwowem nieprzyjaciel usiłował raz jeszcze atakować pozycje nasze od Miklaszowa, lecz atak załamał się w kontrataku. Obsadziliśmy Stroniątyn i Hrebenne.

Po ciężkich walkach dnia 16 maja zajęliśmy Zółkiew. Oddziały nasze obecnie stoją na północ-wschód od Lwowa na linii Zółkiew—Turynka—Mosty Wielkie. Nieprzyjaciel cofnął się na linję rzeki Zoldec.

Front wołyński. Wojska grupy wołyńskiej zaatakowały dnia 16 maja o północy od wschodu Łuck. Jednocześnie kawalerja nasza, prze-

prawiwszy się na prawy brzeg Styru pod Boratynem, odcięła ukraińcom odwrót w kierunku na Dubno i Równo. Nieprzyjaciel po krótkiej zaciętej walce, będąc okrążonym, złożył broń. Wzięto do niewoli dowódcę frontu ukraińskiego północno-zachodniego, atamana Osieckiego i dowódców 2 ukraińskich dywizji wraz z ich sztabami.

Zdobyto 18 dział, liczny tabor kolejowy, wielką ilość broni, amunicji i innego materiału wojennego. Wzięto 2,000 jeńców.

Wkraczające do Łucka wojska nasze z generałem Karnickim na czele witane były owoacyjnie przez miejscową ludność.

Front litewsko-białoruski. Zdobycz nasza w Święcianach wzrosła do 200 jeńców, w tem 16 oficerów, zdobyto przytem 10 kulomiotów. Pozatem bez zmiany.

— W sprawie aprowizacji.

(k) Z powodu ciężkiej sytuacji aprowizacyjnej, wywołanej dezorganizacją komunikacji kolejowej, oraz rozporządzeniami min. aprowizacji, magistrat m. Łodzi zwołuje dziś, w niedzielę, o godz. 4-ej po południu specjalne posiedzenie w sprawie aprowizacji miasta, zapraszając na to zebranie posłów łódzkich do Sejmu, radnych, ławników i przedstawicieli urzędów aprowizacyjnych, oraz naczelnika policji, aby omówić sytuację i podjąć odpowiednie kroki u władz. Z uchwalonemi dezyderatami wyślana będzie delegacja do Warszawy, do prezydenta ministrów Paderewskiego, oraz min. spraw wewn. i aprowizacji. Przedewszystkiem delegacji żądają rezerw żywności dla Łodzi, chociażby na miesiąc.

— Nareszcie jest węgiel.

(k) Węgiel, aczkolwiek po kilka wagonów dziennie, nadchodzi wreszcie stale do naszego miasta, zarówno dla magistratu, jak i dla kooperatywy.

— Mąka amerykańska.

(k) Dotychczas Łódź otrzymała mąki amerykańskiej około 200 wagonów. Do żniw ma nadejść jeszcze dla Łodzi 280 wagonów tejże

mąki. Obecnie sygnalizowano wysłanie do Łodzi mąki amerykańskiej z Mławy.

— Chleb.

Ze wszystkich stron napływają do nas skargi na chleb razowy, który jest nie wypieczony i gliściany. Prócz tego tyle w niem śmieci, że wprost dziwić się trzeba, iż taką strawę ludziom dają. Warto, żeby do piekarni i piekarzy zajął Komitet rozdziału chleba i mąki.

— Podział odzieży amerykańskiej.

W ministerjum pracy odbyło się posiedzenie w sprawie podziału odzieży amerykańskiej, której przysłano 6700 skrzyń.

Z tego przeznaczono dla Łodzi 540 skrzyń. Podziałem tej odzieży ma się zajmować miejscowa rada opiekuńcza.

— Reforma sprzedaży opału.

(k) Jak się dowiadujemy od dyrektora wydziału zaprowiantowania miasta, p. Wolczyńskiego, w tych dniach zostanie przeprowadzona reorganizacja systemu sprzedaży opału, aby skasować nieład i nadmierne ogonki w oddziale opałowym. Węgiel i drzewo sprzedawane będzie na 6 placach, kwity będą sprzedawane nie w magistracie, lecz na miejscu. Każdy otrzyma po ćwiartce węgla i po 5 pudów drzewa.

— Chleb staniał.

a) Od jutra t. j. 19 bm., chleb wypiekany z żytniej mąki amerykańskiej sprzedawany będzie po 35 fenigów za funt, we wszystkich sklepach miejskich i kooperatywach, do końca okresu bieżącego.

— Transporty żywności.

k) Po dłuższej przerwie wczoraj przybyło do Łodzi 9 wagonów ziemniaków, oraz z produktów amerykańskich 7 wagonów ryżu i 3 wagony fasoli.

— Z gimnazjum Zimowskiego.

Jak się dowiadujemy, w 8-kl. gimnazjum filolog. Zimowskiego, Targowa 63, egzaminy dla uczniów nowo-wstępujących rozpoczną się dnia 10 czerwca, o godz. 9 rano. Podania można składać w kancelarji szkoły codziennie do 7-go czerwca włącznie.

— Zawiadomienie.

Jutro, t. j. w poniedziałek 19 bm., o godz. 4-ej po poł., w sali giełdy Piotrkowska 96 IV p., odbędzie się posiedzenie komitetu „Tydzień dla żołnierza” przy tow. pomocy dla żołnierza polskiego.

Dziś, kiedy złodzieja schwytano i skradzione przedmioty mu odebrano, ten złodziej polityczny wrzeszczy, że mu się robi krzywdę!

Zwłaszcza ich bolą losy odnawiającej się Polski.

Wszakże my nie wyciągamy rąk po cudze, ani nawet po te rzeczy które nam dawniej przepadły, ulegając rabunkowi niemieckiemu, owe na zachodzie i Pomorzu piastowskie rubieże... My żądamy tylko tego, co dziś zostało ocalone przez lud polski. On jeden, a nie wróg nasz odwieczny, tym prawym dziecicem ziemi być może!

Austria cofnęła się już do swoich dzierzaw, Rosja jak zwykły mongol, szczyrzy jeszcze bolszewickie zęby, ale najbardziej o to krzyczy ten najzatwardziały bandyta i złodziej — Niemiec

Gdańsk nasz, Śląsk nasz, Prusy Wschodnie nasze! Nie damy ich, zorganizujemy się. Krew będziemy przelewali.

Zwłaszcza gwałtownie hakatyści krzyczą o Śląsk i Gdańsk. A przecież Śląsk wydarł Austrii Fryderyk II-gi, król pruski dopiero w 1745 r. i wykpił go pokojem Drezdeńskim, a Gdańsk skradziono Polsce w 1792 roku, dnia 28 maja, po pierwszym bowiem rozbiórce, Gdańsk został wolnem miastem Rzeszy niemieckiej, pod opieką Polski, a więc było coś takiego, czem dziś ma zostać!

Zniemczenie swoje zawdzięcza Gdańsk krzyżakom, którzy z nim szybko sobie poradzili, bo zająwszy go w 1310 roku, niebawem urządzili wielki odpust, a gdy się nań zeszło 30,000 ludu polskiego z miasta i okolicy „wycięli go w pień”.

Możemy łatwo zrozumieć, że w wieku XIV wyciąć 30,000 ludzi, to równało się zniszczeniu ludności w tym okręgu do połowy.

I to się dziś nazywa własnością niemiecką, i to się nazywa, że narody robią napad na dzier-

zawy czysto pruskie i wytwarzają „pokój gwałtów”, niszczący zasady Wilsona. Celują w tych krzykach oczywiście sfery urzędnicze, obawiające się o utracenie swoich intratnych posad, oni to poruszają wszystkie sprzyny, aby na zewnątrz okazać „oburzenie” z powodu niemieckości ziem polskich.

Wszystkie te alarmy mają oczywiście cel główny, aby krzykiem osiągnąć zmianę warunków, oraz podjudzić opinię niemiecką do oporu i walki przeciw polakom.

Tak się zachowuje urzędnik niemiecki na ziemiach polskich, a u nas w Łodzi co się dzieje?

Gdzie się tylko ruszymy, pełno urzędników niemieckich i sprzymierzonych z nimi żydowskich. Przyjmujemy ich wszędzie, tak, że dziś gdzie się ruszyć to niemiec lub żyd siedzi. Z dobroduszną ufnością wierzymy, nie troszcząc się o to, co robią i poco siedzą?

Nawet w urzędach wojskowych mamy na posadach żydów i żydówki, a czy się zatroszczy ktokółwiek o to, aby skontrolować ich, po co służą. Potem dopiero będzie „mądry polak po szkodzie”.

Kochany rządzie! apelujemy do ciebie jeszcze raz z błagającą prośbą, zajmij się goręcej naszymi „neutralnymi” i tymi niemcami na urzędach. Nawet naiwny moskal nie wpuszczał do wojskowych biur żydów, a jak na niemieckiej pomocy wyszedł — macie najlepsze dowody w strasznej klęsce, jaką Rosja poniosła.

Nie żałujemy jej, po co była głupia! ale nie chcemy, aby z krajem naszym powtórzyła się ta sama historia, co z tamtym.

To też do czyszczenia naszych urzędów musi się zabrać rząd, a jeżeli tego nie podejmiemy rychło, to chyba już na Seim włożymy ten obowiązek.

Boć patrzcie, co się dokoła nas dzieje. Polska walczy z hajdamakami, a tu partja socjalistyczna sprowadza do Łodzi hajdamakę, wroga polaków, który plwa w oczy narodowi. Niemcy szukają opór na Górnym Śląsku i studenci w Berlinie nawołują się aby iść na Polskę, a u nas wszystkie urzędy z wdziękiem i pieczołowitością pielęgnują niemców, i jeszcze jak! W Elektrowni wypłaca się im olbrzymie sumy do 3½ raza wyższe niż ich „landsmani” im i polskiemu robotnikowi płacili.

„Neutralni” strzelają w Wilnie do skautów i wojska, a ich bracia zajmują najlepsze posady;

I wy w tych warunkach chcecie państwo budować? wy na to wszystko pobłażliwym patrzycie się okiem? a gdy żyd kichnie, to natychmiast komisje sejmową wysyłacie, aby zbadała, czy żydów słusznie skarano.

Dlaczegoż tej komisji nie dają wam Niemcy, którzy więżą poznańczyków? którzy tysiące naszych robotników uprowadzali?

Dlaczego hajdamacy, którzy mordują setkami polaków, nie podlegają tym samym prawom? Czyż nie macie jeńców rusińskich, czy nie możecie za jednego, niewinnie rozstrzelanego polaka, 10 hajdamaków ukarać?

Podły to sposób — ale dla podłych, niemił innej kary, jak odwet. Zobaczycie, jaki to skutek wywrze.

W tej chwili czas nagli, zabierzcie się do czyszczenia urzędów od naleciałości, które po kluczem siedzieć powinni, a nie na urzędach!

Czyścicie kraj od szpiegów i prowokatorów

X. X.

— Przekształcenie szkoły.

Wydział szkolnictwa postanowił przekształcić 4-o klasową polską szkołę miejską na szkołę średnią. W tym celu wyłoniono komisję, która opracuje projekt typu nowej szkoły.

— Ze szkoły handlowej T. S. W. H.

W poniedziałek, d. 19 bm. rozpoczynają się egzaminy ostateczne w szkole handlowej Łódzkiego Towarzystwa Szerzenia Wiedzy Handlowej — Długa 45. Szkoła od nowego roku szkolnego przemianowana będzie na 6-klasową, lecz absolwenci jej już w tym roku otrzymają świadectwa z ukończenia klas 6-tych i korzystać będą ze wszelkich praw wojskowych i obywatelskich, przysługujących wychowankom średnich zakładów naukowych państwowych.

Egzaminy wstępne przedwakacyjne do klasy wstępnej, I, II i III odbywać się będą dnia 2 i 3 czerwca, do kl. IV i V po wakacjach, do kl. VI nowi uczniowie przyjmowani nie będą.

— Kursy dla analfabetów.

W końcu b. m. zostaną otwarte przy Sekcji opieki M. S. W. nad inwalidami wojskowymi bezpłatne kursy początkowego nauczania dla inwalidów wojskowych.

Chcąc uczęszczać na powyższe kursy winni się zapisywać do dnia 25 bm. w lokalu Łódzkiej ekspozytury sekcji opieki przy ul. Ewangelickiej № 17 w godzinach urzędowych od 9 do 4 po południu.

— Rada miejska.

Posiedzenie 9 i 10-te Rady miejskiej, odbędzie się we wtorek dnia 20 i w środę dnia 21-go maja 1919 r. o godz. 6 po poł., w sali posiedzeń Rady miejskiej przy ulicy Sredniej № 14.

Porządek dzienny:

1) Komunikaty, 2) Wnioski, 3) Petycje.

— Ugoda żywnościowa.

k) Wskutek wystąpienia inż. powiatowego, p. Karpińskiego, robotnicy, zatrudnieni w liczbie 550 przy robotach szosowych pod Łodzią, zrezygnowali z wystawionych żądań podwyżki płacy, wzamian za zorganizowanie pomocy żywnościowej. Komisarz ludowy Remiszewski przyrzekł prowiantować tychże robotników w ziemniaki, po ćwiartce tygodniowo na rodzinę, w cenie 5 mk. za ćwiartkę, oraz węgiel i mąkę. Roboty prowadzone są przy budowie szos: Zgierz—Piątek, Chojny—Wiskitno i Łódź—Rągów.

— Rozporządzenia w sprawie ogłoszeń.

k) Min. spraw wewn. rozesało do komisarzy rządowych i naczelników policji rozporządzenie, w myśl którego drukowanie ogłoszeń, dotyczących sprzedaży lekarstw i sposobu ich użycia, oraz leczenia chorób, wymaga zezwolenia min. zdrowia publicznego; ogłoszenia winny być aprobowane przez dyr. okr. urzędu zdrowia w Łodzi, pod karą art. 299 a kod. karnego. W sprawie ogłoszeń poszczególnych osób, ofiarujących pewne sumy pieniędzy za wyrobienie posady prywatnej lub w instytucjach państwowych, z warunkiem zachowania dyskrecji, min. wyjaśnia, że nawet ogłoszenie proponujące pieniądze za wyrobienie posady prywatnej, należy również uważać jako nienormalne, zawierające obrazę art. 8 t. przep. prasowych.

— Odwołanie odczytu.

a) Zarząd Stow. techników polskich w Łodzi otrzymał od „Ligi pracy” depechę z Warszawy, iż prelegenci inż. F. Karpiński i Drewnowski przybyć do Łodzi nie mogą. Wobec tego zapowiedziany wczoraj odczyt na temat „Fizjologiczne i psychologiczne podstawy pracy” został odłożony.

Zarówno odczyt inż. Karpińskiego jak i Drewnowskiego zostają odłożone na czas nieokreślony.

— Zmiana terminu.

„Tydzień dla żołnierza” urządzony staraniem tow. pom. dla żołn. polsk. odbędzie się od 8-go do 15-go czerwca, nie zaś od 1 do 10 czerwca, jak to było poprzednio ogłoszone.

— Zabawa.

Dzisiaj odbędzie się w ogrodzie „Marcelin” Zgierska 101, zabawa majowa na korzyść Macierzy szkolnej koła Bałuckiego.

Można się spodziewać, że ogół poprze cel piękny.

— Wyrównanie etatów nauczycielskich.

(a) Rada miejska postanowiła zrównać etaty nauczycieli stałych z przychodnimi i zastosować podwyżkę płacy od 1-go grudnia 1918 r., wprowadzając do budżetu na rok 1919/20 sumę mk. 391,000.

— Z Sekcji matek chrześnych.

Sekcja matek chrześnych nadesłała nam pokwitowanie otrzymane od dowódcy 2 baonu, kap. Sutowskiego, z odbioru 15 worków, wagi 1305 funtów i 2 skrzyń, wysłanych dla 2 baonu 28 p. p. w Kowlu, oraz z odbioru 6 worków, zawierających 53 paczki, wysłanych dla 1 szwadronu 2 pułku ułanów, podpisane przez podchorążego I szwadronu 2 pułku ułanów w Kowlu Kubiaka Józefa.

— Przedstawienie.

Dzisiaj, 18-go maja o godz. 7 wiecz. w sali handlowców polskich przy ulicy Piotrkowskiej № 108, na zasilenie funduszu Koła samopomocy przy szkole handlowej niedzielni, wieczorowej, odegrane zostaną sztuki „X-ty Pawilon” i „Stary widz”.

Spiewy wykona chór Maryjański przy kościele Wn. N. M. P.

— Wieczór słowa i pieśni.

W niedzielę, dn. 18 b. m., o godz. 6-ej w. w Domu Ludowym przy ul. Przejazd nr. 34, T-wo muz. śpiewacze im. Ign. Paderewskiego urządza Wieczór słowa i pieśni, na który złożą się: Część I: 1) Spiew chóru T-wa pod batutą p. A. Pędzimeża; 2) Spiew-duet, pp. Smolak i Spodemek; 3) Satyra wyp. A. Górecki, Część II: „Swaty”, dwuaktowa sztuka ludowa ze śpiewami i tańcami.

— Zabawa.

Koło Polskiej Macierzy Szkolnej, w Rokliciu urządza w nadchodzącą niedzielę, tj. dn. 18 bm. zabawy w Rudzie Pabjanickiej w ogrodzie pana Stefańskiego, urozmaicone loterią fantową, na które złożą się cenne fanty, jak np.: kozioł, kury, kaczka, króliki, etc.

Cały dochód jaki będzie, przeznaczony zostanie na istniejące przy kole kursy dla analfabetów oraz uzupełniających.

— Zebranie.

Nadzwyczajne ogólne zebranie chrześcijańskiego Związku zawodowego prasowaczek, praczek i chemiczarek, odbędzie się dziś dnia 18-go maja o godzinie 2 i pół po poł., przy ul. Przejazd № 34.

— Ogólne zebranie chrześcijańskiego Związku zawodowego woźnych i portjerów, odbędzie się dziś dnia 18 bm., o godzinie 3 po poł. przy ul. Przejazd 34.

— Sprostowanie.

Autorem artykułu: „Uruchomienie przemysłu i sprawa węglowa” jest p. inżynier St. Kurcewski, a nie Kurczewski.

— Kolejarze.

Podajemy do wiadomości byłym kolejarzom, którzy pracowali za okup. niemiecką, iż sprawa w ich interesie będzie ogłoszona po otrzymaniu pewnych danych z Biura Windykacyjnego, które ma powstać w końcu bm. przy centralnym Związku kolejowym w Warszawie, delegat S. Grzymiski, Zakątna 42.

— O stację kolejową.

(a) Zgromadzenie gminy Czarnocin postanowiło zwrócić się do posła w Sejmie, Stolarskiego, z prośbą o wyjednanie w ministerjum komunikacji pozwolenia na przemianowanie przystanku kolejowego w Wolborce Dr. żel. W.-W. na stację, na której zatrzymywałyby się pociągi osobowe i towarowe oraz na wzniesienie budynków dla pasażerów i dla przechowywania bagażu.

Teatr i sztuka.

— Teatr Polski.

Wobec ogromnego powodzenia, jakim cieszą się występy p-ni Mrozińskiej, dyrekcja Teatru zmienia repertuar i zamiast zapowiedzianego na dziś wodewilu „Nitouche”, ukaże się dziś po raz 2-gi „Zachwycająca kobietka” z p. M. Mrozińską wyborną wykonawczynią. Po poł. o godz. 3-ej po cenach popularnych teatr gra „Balladynę” po raz ostatni z p. Arkawin w głównej roli. — W poniedziałek ostatni i pożegnalny występ p. Mrozińskiej. Daną będzie „Małżonka z musu”.

Protest robotników lublińskich.

Z Lublina donoszą nam: Na posiedzeniu z dnia 4 maja 1919 r. Stowarzyszenie robotników chrześcijańskich dało silny wyraz swoim uczuciom narodowym, protestując energicznie przeciwko zakusom towarzysów z pod czerwonego sztandaru, uchylając rezolucję tej mniej więcej treści: Dzień 1 maja nie jest świętem ogółu robotników. Robotnicy chrześcijańscy protestują przeciwko nadawaniu miastu w dniu 1-go maja pozorów świętowania powszechnego; protestują dalej przeciw samowolnemu udekorowaniu gmachu magistratu, jako budynku publicznego, sztandarem czerwonym; stwierdzają uroczystie, że za święto narodowe uważają dzień 3 maja, a cześć dla wiekopomnego dzieła Konstytucji przekażą jako testament następnym pokoleniom.

Następnie omawiano kwestję żydowską, piętnując podziemną robotę komunistów i anarchistów żydowskich, którzy, jak stwierdzono, zachęcali poborowych, aby się nie stawiali do służby wojskowej. W ostrych słowach zgromiono również masowe uchylanie się żydów od wojska. W dalszym ciągu po dłuższej dyskusji nad uprzywilejowaniem żydów i protegowaniem przez rząd delegatów robotniczych, które przecież nie są niczem innym, jak tylko ekspozyturami ideowymi reżimów rosyjskich, zreagowano następującą rezolucję:

„Mając na uwadze powyższe fakty, zakładamy jak najstrzeższy protest przed Ustawodawczym Sejmem Polskim i przed całym narodem przeciwko tego rodzaju traktowaniu naszego robotniczego chrześcijańskiego Stowarzyszenia, albowiem szykany te pociągają za sobą stałe utrudnienie pracy społecznej, opartej na ideologii chrześcijańskiej.

Lublin jednak mimo wszystko walczy z tą zarzą anarchii i są w nim jeszcze pierwiastki zdrowe, na których można budować przyszłość narodu, jak również organizacje narodowe, katolickie, na których sztandarze widnieje hasło: „Bóg i Ojczyzna”.

Robotnicy chrześcijańscy w Lublinie, powołując się na to, że działalność ich ma na celu dobro całego narodu, a nie jednej tylko klasy społecznej, domagają się od Sejmu, Rządu i całego Narodu poparcia ich w dążeniu do ładu i porządku społecznego, jak również zaspokojenia ich żywotnych potrzeb.”

Protest powyższy wraz z całym jego uzasadnieniem zebrani przyjęli jednomyślnie.

WRAŻENIA.

Ciekawie wyglądał dworzec drogi warszawsko-wiedeńskiej w Warszawie dnia 15 maja b.m.

Tłum ludzi śpieszy na pociąg, na dworcu służba zaafierowana, chodzą ze zwieszonymi głowami.

— Kiedy pociąg odejdzie?

— Nie wiemy.

— Jaki?

— Strajk... dniówka podburzona przez agitatorów wywołała strajk. Zarząd związku był przeciwny...

— Tak? To wy, kiedy wam Sejm podnosi płace, jeszcze strajkujecie.

— Ależ panie, nie róbcie nam państwo wymówek. My myślimy tak samo jak wy, my rozumni, że Polska jest w strasznych opałach. Na czterech frontach prowadzi wojnę z groźnym nieprzyjacielem. Ale cóż cała paczka łobuzów podjudzona rzuciła się na szyny.

— Któż tam prym wodził?

— Spytaj się pana posła Moraczewskiego, byłego ministra.

Oburzenie w Warszawie wzrasta.

— Co to jest? agitatorzy, kundle, pospuszczane z łańcucha, czy dzikie besije wypuszczone z żelaznych klatek?

— Nie, nie, to polacy nakarmieni bolszewickimi pieniędzmi.

Oburzenie w Warszawie wzrasta.

Dosyć tych knowań, dosyć tych bladeńskich podszeptów, tej wolności—którą dziś chcą wodzić w anarchii i rewolucji.

Opinia wre w całej Warszawie.

Rezultaty chęci wywołania strajku.

Warszawa, 17 maja. (wł.) Rząd zamknął wszystkie warsztaty kolejowe i robotników, za usiłowań strajku wczorajszego, wydalili.

Warszawa, 17 maja: (wł.) Związek kolejowy pochwała krok rządu; oświadczył też, że nie ma nic wspólnego z bolszewikami i tymi, co niecznych agitatorów popierają.

TELEGRAMY.

Komunikat Poznański.

Poznań, 17 maja (PAT.) Front północny. Wczoraj Niemcy ostrzelali z pociągu pancernego oraz ciężką artylerią i minami nasze pozycje między Tarkowem a Dąbrówką. Następujące potem trzykrotne ataki piechoty nieprzyjacielskiej załamano ogniem przed naszymi pozycjami.

Pod Tarkowem i Krążowem straty w budynkach wskutek ostrzelania. Pod Potulicami rozbito silny patrol niemiecki.

Na innych odcinkach frontu zwykła strzelanina.

Wroczyński, generał podporucznik,
Szeł sztabu.

Zniszczenie.

Warszawa, 16 maja. (PAT.) Minister robót publicznych odbył podróż do Lwowa, gdzie oglądał dokonane zniszczenie. Ze Lwowa wyjechał minister do Janowa, Dobrostan i Gródka Jagiełłońskiego, skąd udał się do Sandomierza. Na całej przestrzeni od Sandomierza do Warszawy obserwowano ogromne zniszczenia brzegów i obwałowań Wisły, co w wielu miejscach zagraża nawet pobliskim osadom.

Ukraińcy ofiarowali borysławską naftę za popieranie ich uroszczeń.

(Tel. wł. „Rozwoju“.)

Warszawa, 17 maja. Według autentycznych wiadomości nadeszłych z Paryża, Ukraińcy za pośrednictwem Czechów paryskich ofiarowali Anglikom na lat 50 prawo eksploatacji zagłębia borysławskiego za popieranie ich aspiracji separatystycznych.

Tem się tłumaczy stanowisko gen. Bothy w komisji polsko-ukraińskiej w sprawie ustanowienia linii demarkacyjnej, która obejmowała Borysław na rzecz ukraińców.

Zamach czesko-ukraiński nie udał się, tembardziej, że obecnie mowy niema już o „Ukrainie” rosyjskiej jako samodzielnym państwie oraz wobec stanowiska Polaków.

Borysław za wszelką cenę będzie do Polski należał mimo intryg ukraińskich, czeskich i angielskich.

Przewóz wojsk Hallera trwa w dalszym ciągu

(Tel. wł. „Rozwoju“.)

Wiedeń, 17 maja. Wedle telegramów z Berlina, tamtejsza „Deutsche Allg. Ztg.” podaje z miejsca urzędowego, iż wiadomość, jakoby transporty wojsk polskich generała Hallera przez Niemcy zostały wstrzymane, jest nieprawdziwą.

To samo źródło podaje, że transporty te odbywają się na tej samej, poprzednio wyznaczonej drodze, i nieprawdziwą jest wiadomość o jakichkolwiek zamiarach w tym kierunku.

Pomieszczając powyższe wiadomości, stwierdzamy, iż zamiar lądowania w Libawie jest czczym wymysłem.

Czesi przedwojennie zagarniają.

Cieszyn, 17 maja. (PAT.) Komisja rządząca w morawskiej Ostrawie większością głosów przyjęła wniosek prezydium, który postanawia złączenie w jedną wielką gminę morawską Ostrawę kilkunastu gmin sąsiednich pogranicznych, z których następujące znajdują się już nie na Morawach, lecz na Śląsku Cieszyńskim, a mianowicie: Polska Ostrawa, Kończyce Wielkie i Małe, Michałkowice, Radwanice, Gruszów i Maginów w

Gdyby nie podpisali...

Nie będzie zmian w traktacie.

Londyn, 17 maja. (PAT.) Lord Curzon oświadczył w izbie gmin, że przygotowano wszystko na wypadek odmówienia podpisu traktatu przez Niemców. Jeżeli Niemcy będą się wzbraniaли podpisać traktat, to jednak nie będą żadne zmiany poczynione.

Foch nad Renem.

Berlin, 15 maja. (PAT.) Generał Foch przybył do Moguncji, skąd się udał do Wiesbadenu i Koblencki.

Do Niemiec wkroczą wojska polskie i czeskie.

(Tel. wł. „Rozwoju“.)

Rotterdam, 17 maja. „Times donosi: Wkroczenie wojsk ententy do Niemiec, w razie nieprzyjęcia przez Niemców warunków pokojowych nieograniczy się tylko do granicy zachodniej. Na granicy wschodniej stoją wojska polskie, a

na granicy południowej wojska czeskie. Marszałek Foch wyjeżdżając do głównej kwatery zabrał ze sobą pełnomocnictwa do wypowiedzenia Niemcom rozejmu na wypadek niepodpisania układu pokojowego.

Trwoga Niemców przed wkroczeniem Polaków do Prus zach.

(Tel. wł. „Rozwoju“.)

Berlin, 17 maja. Dzienniki tutejsze donoszą, że komisarz Rzeszy dla Prus Zachodnich i Wschodnich, już dziś przygotowuje opinię na konieczność zaprowadzenia stanu wyjątkowego na tych obszarach celem przeszkodzenia wielkopolskiej agitacji. W całych Prusach zachodnich oczekują wkroczenia wojsk polskich. Zachodzi obawa ataku polskiego na Prusy zachodnie w razie niepodpisania przez Niemców pokoju.

Od kilku dni dają się zauważyć koncentracje wojsk polskich na granicach wschodnich Prus. W Warszawie czekają tylko na znak z Paryża, aby wkroczyć do tych obszarów.

Z konferencji pokojowej.

Czego żąda Dmowski?

Paryż, 13 maja. (PAT.) Dmowski złożył następujące oświadczenie: Układ o preliminarze pokojowe nie daje Polsce Gdańsk i kraju położonego poza tem miastem, nie zaspakaja więc potrzeb Polski, jak się tego spodziewała. Sytuacja jaka się dla niej wytwarza na Bałtyku jest słaba. W razie ataku przez Niemców narażeni jesteśmy na odcięcie od sprzymierzeńców. Trzeba więc, aby mogli styczność z nami uzyskać inną drogą niż przez Gdańsk. Jedyna zaś droga, która nam stoi otworem jest morze Czarne. Z tego powodu domagamy się, aby Warszawa była połączona z Konstancją czyli innymi słowy, aby Polska miała wspólną granicę z Rumunją. To jest możliwe, jeżeli Galicja wschodnia będzie przyznana Rzeczypospolitej polskiej.

Rjeka — neutralną.

Wiedeń, 17 maja (PAT.) Wedle „Chicago Tribune” w kołach amerykańskich panuje przekonanie, że mimo zapatrywania francuskiego, iż Rjeka będzie włoską, port ten jednak będzie zneutralizowany.

Układ.

Waszyngton, 13 maja. (PAT.) Stany Zjednoczone i Anglija zawarły układ w sprawie wzajemnych pretensji, wynikających z operacji wojennych. Anglija płaci 35¹/₂ miliona dolarów, jako ostatecznie uregulowanie rachunku.

Ciekawe informacje.

Lyon, 18 maja (PAT.) „Temps” donosi, że terytorja odebrana bolszewikom na Litwie wskutek ofensywy Piłsudskiego nie będą podlegały kompetencji polskiej rady ministrów. Administracja tych obszarów będzie powierzona komisarzowi generalnemu, który będzie podlegał Naczelnikowi państwa polskiego. Wyjątek stanowią obszary Białegostoku, Bielska, Brześć Litewski, oraz Wołynia (?), które zostaną przyłączone bezpośrednio do państwa polskiego i będą miały organizację taką samą jak inne obszary polskie.

Telegram z Grodna donosi, że Niemcy czynią przygotowania do opuszczenia gubernji suwalskiej. Narazie pozostają oni jeszcze w Libawie, Inđawie i Kurlandji.

Zatargi z Rumunją.

Budapeszt, 17 maja. (PAT.) Czesi i rumuni po zajęciu Munkacza wskutek wynikłych nieporozumień powołali do życia mieszaną komisję administracyjną. Czesi sprzeciwiają się dążeniu Rumunji do zagarnięcia całej „krainy ruskiej” (państwo niezależne słowackie utworzone przez niejakiego Drozaka).

Granice na wschodzie.

Paryż, 17 maja. (PAT.) „Eclio de Paris” pisze: Rada 4-ch po ustaleniu granic węgierskich postanowiła ustalić wspólne granice: 1) między Czechosłowacją a Rumunją, 2) między Rumunją a Jugosławiją, 3) między Ukrainą, Czechosłowacją i Rumunją. Sądzą, że rada będzie zatym, aby te państwa wprost porozumiały się ze sobą.

Zachciało się Zosi jagódek!

Mauon, 17 maja. (PAT.) Rada prowincjonalna Prus wschodnich wystosowała do prezydenta Wilsona protest przeciw „ograbieniu” Niemiec, oraz prosiła o wstawienie się w Paryżu, aby delegacji niemieckiej pozwolono na ustne rokowania.

Nie żądać cudzego!

Wiedeń, 17 maja (PAT.) Rada ministrów spraw zagranicznych w Paryżu odrzuciła żądania Polaków o przydzielenie Polsce części floty handlowej niemieckiej.

Kurjerzy niemieccy w Wersalu.

Wersal, 17 maja. (PAT.) Wczoraj rano przybyło z Niemiec 5 kurjerów. Po dłuższej rozmowie z hr. Brockdorf Rantzauem, Weberem i profesorem Dicklösssem odjechali kurjerzy na powrót z poufnymi listami.

Wojsko koalicyjne w Smyrnie.

Saloniki, 17 maja. (PAT.) W Smyrnie wylądowało wojsko ententy. Francuzi zajęli forty, Grecy obsadzili najważniejsze części miasta, Angliki i Włosi okolice. O zajęciu miasta, na zasadzie artykułu 7 traktatu rozejmowego, zawładomiono rząd turecki.

Pierwsze posiedzenie.

Paryż, 17 maja (PAT.) Wczorajsze przedpołudnie delegacja austriacka poświęciła jeszcze zainstalowaniu swemu.

O godzinie 11 przed południem odbyło się pierwsze posiedzenie delegatów technicznych w sprawach finansowych, tyjących wyżywienie Austrii.

Koniec bolszewizmu w Bawarji.

Monachjum, 17 maja. (PAT.) Dzienniki donoszą, że wojska rządowe niespodzianie wkroczyły do Kempen i oczyściły je z komunistów. Za schwytanie Tollera prokurator sądu doraźniego wyznaczył 10,000 mk. nagrody. W Lipsku wydano rozporządzenie, aby najpóźniej do 16 bm. godzina 6 wieczorem wydano wszelką broń i amunicję.

Z Kulkowskich Kazimie a Świątkowska

nauczycielka szkół średnich,

opatrzona św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Bogu dnia 16 maja r. b., przeżywszy lat 45. 865—2

Zbolały mąż zaprasza krewnych, znajomych, uczniów i uczennice na smutny obrządek, odbyć się mający dnia 18 b. m., t. j. w niedzielę, o godzinie 5-ej po poł., z domu żałoby przy ul. Cedielnianej № 114, na Stary cmentarz katolicki. MAŻ.

Likwidacja Austro-Węgier.

Warunki dla Austrii.

Paryż, 17 maja (PAT). Rada 4-ch rozpatrywała wczoraj warunki wojskowe, morskie i powietrzne, które będą podyktowane Austrii.

Delegaci austrijscy są zadowoleni.

Lion, 17 maja (PAT). Zmęczeni podróżą delegaci austrijscy wczoraj rano dość długo odpoczywali. Zaledwie 5 do 6 dziennikarzy i sekretarzy przechadzało się po tarasie zarezerwowanym dla delegacji. Pozostałe godziny ranne poświęcano urządzaniu i rozmieszczaniu biur. Delegaci są zachwyceni swoimi lokalami i zadowoleni bardzo z kuchni. (Zapewne po Wiedniu wygłodzonym. Przep. Red.).

Honory dla Austrii.

Paryż, 17 maja. (PAT.) Hr. Brockdorf-Rantzau wystosował nową notę do pana Clemenceau, żądając upoważnienia wysłania oficera niemieckiego celem powitania delegacji austriackiej w Saint Germain. „Matin“ sądzi, że pozwolenie na to nie zostanie udzielone.

Rozbiór Węgier.

Paryż, 13 maja. (PAT.) „Journal“ potwierdza, że rada 10-ciu przyjęła propozycję komisji, która miała ustalić granice Austrii i Węgier. Konferencja nie przyznała Rumunii wszystkiego, co jej przyrzeczono w traktacie z kwietnia 1916. Rumunia otrzyma całą Bukowinę, jakkol-

Żałoba na G. Śląsku.

Kraków, 16 maja. Na znak żałoby od 10 do 16 b. m., zostały zakazane na Górnym Śląsku przedstawienia teatralne, muzyki, koncerty i t. d. W Katowicach wydał pułk. Hoffmann, komendant Grenzschatzu, surowe rozporządzenie, aby żałoba była „ściśłą“.

Sądy doraźne w Kolbuszowej.

(Tel. wł. „Rozwoju“.)

Rzeszów, 17 maja. W całym powiecie kolbuszowskim władze zgłotły rozruchy. Do uspokojenia rozagitowanej ludności przyczyniło się zaprowadzenie sądów doraźnych.

Aresztowano kilkanaście osób. Wczoraj rozstrzelano jednego z prowodyrów 54-letniego chłopca. Przeciw innym toczy się rozprawa przed sądem doraźnym.

Ekspedycja gen. Szamoty oczyszcza systematycznie powiat z bandytów i agitatorów. Onegdaj batalion wojska udał się do Woli Raniżowskiej, w której ukrywają się bandyci, dezertery oraz przywódców rozruchów. Wieś jest otoczona wojskiem. W nocy usiłovali niektórzy chłopci przekraść się do lasów, powitani jednak strzałami, rzucili broń i poddali się wojsku. Przewieziono ich do Rzeszowa.

Po węgiel.

Kraków, 16 maja. W Katowicach bawili oficerowie polscy z Poznania w towarzystwie Anglików i Francuzów w sprawie przywozu ziemniaków z Poznania do Katowic za węgiel, którego z Królestwa ani Galicji nie mogli Poznańscy dostać.

Samarę zajął Kołczak.

Wiedeń, 17 maja. (PAT.) Wojska admirała Kołczaka zajęły Samarę.

wiek północna część tej prowincji jest czysto ukraińska. Również Transylwania wróci do swej pierwotnej narodowości, natomiast pozostawia się Węgrom madyarskie okręgi doliny Cisy. Część wschodniego Banatu, wychodząca dość znacznie poza granicę komitatu Torontal, przyznana została serbom. Jugosławia otrzymuje Bośnię, Hercegowinę, Chorwację i Krajinę. Przyłącza się do niej także serbskie okręgi południowych Węgier. O losie południowej części Karyntii i Styrii rozstrzygnie plebiscyt. W rezultacie Austrija zredukowana jest na część Karyntyni, Styrii, Austrii Górnej i Dolnej oraz Tyrol.

„Matin“ donosi: Co się tyczy ciężarów, jakie ponieść mają Austro-Węgry, rozważane są 3 zasady. 1) Zgodnie z zasadami przyjętymi w układzie pokojowym z Niemcami długi przedwojenne będą rozdzielone stosunkowo między wszystkie państwa, które rozdzieliły między siebie terytorja dawnej monarchji habsburskiej. 2) Te same państwa przyjmą stosunkowy udział w odszkodowaniu, za które Austro-Węgry są odpowiedzialne. 3) Długi zaciągnięte podczas wojny ciężać będą jedynie na Austrii i Węgrzech.

Wojsko włoskie.

Wiedeń, 17 maja. (PAT.) „Deutsche Allgemeine Zeitung“ dowiaduje się z Monachjum: Podróźni z Tyrolu opowiadają, że włosi koncentrują znaczne ilości wojska w okolicach Kufsteinu.

Literaci, literatom.

Warszawa, 17 maja. (PAT.) Na piątkowym walnym zgromadzeniu warszawskiej kasy literackiej uchwalono jednomyślnie wśród oklasków następujący wniosek prezesa komitetu, Zdzisława Dębickiego. Walne zgromadzenie kasy literackiej prosi pana Zygmunta Frylinga, aby zawiązał najserdeczniejsze pozdrowienia kolegom lwowskim, którzy w tych ciężkich czasach, jakie przeżywa to bohaterkie miasto kresowe, nie opuścili swych placówek, ale trwając na nich, pełnili swoją służbę narodową, oraz aby życzył im, aby w jaknajkrótszym w wolnej zjednoczonej Polsce połączyli się z kolegami innych dzielnic w jednej ogólnopolskiej zawodowej instytucji literacko-dziennikarskiej mogli swobodnie pracować dla wspólnej sprawy.

Niepokoje w Niemczech.

Berlin, 17 maja (PAT). Wskutek przesilenia gospodarczego 107 fabryk rządowych w Saksonji zawiesiło pracę. Większość tych fabryk znajduje się w okręgu kamienieckim. (Chemnitz)

Łajdactwo Niemców na Śląsku.

Poznań, 17 maja (PAT.) Podsekretarjat dla Śląska wystosował do ministerstwa spraw wewnętrznych w Warszawie następujący telegram: Niemieckie władze cywilne za zgodą władz wojskowych i rządu berlińskiego uchwały, przyaresztować natychmiast wszystkich przywódców ludu polskiego na Górnym Śląsku. W powiecie katowickim przyaresztują 25, a w powiecie bytomskim 36 osób. Wszystkich zamierzają Niemcy zaraz wywieść. Prosimy o przyaresztowanie za każdego polaka 10 Niemców. Prosimy donieść o wybrkach niemieckich konferencji pokojowej. Celem aresztowania jest wzburzenie ludności polskiej do tego stopnia, aby chwyciła

za broń i dała tym samym możność wyrznięcia ludu polskiego i zniszczenie bogactw górnośląskich. Wezwaliśmy ludność naszą w gazetach, aby mimo gwałtów wszelkich zachowywała spokój.

Lewin w kryminale.

Monachjum, 16 maja. Aresztowano herszta tamtejszych bolszewików Lewina, rosyjskiego izraelitę i osadzono w kryminale. Lewin ma być rozstrzelany.

Kradzież rumuńskiego złota.

Berlin, 16 m.a. — W Bochum w Westfalji aresztowano 3 komunistów, którzy skradli w Berlinie ogromną ilość złota rumuńskiego.

Ciekawe zniknięcie.

Poznań, 17 maja. (PAT.) „Vorwärts“ donosi: Prezydent ministrów lotewski Needra, który 11 bm. przyjął misję utworzenia nowego gabinetu, znikł nazajutrz bez śladu. O ile wiadomo, był on w niedzielę na naradzie, na którą zaprosiło go kilku oficerów, a stamtąd został wprowadzony.

Budapeszt bez dzienników.

(Tel. wł. „Rozwoju“.)

Budapeszt, 17 maja. Wskutek zagrażającego braku papieru postanowił rząd zawiesić czasowo większą ilość dzienników codziennych w celu umożliwienia wychodzenia najniezbędniejszych. Z tego powodu wychodzi od dzisiaj jedynie „Pester Lloyd“. Pisma zostały jedynie zawieszony, a nie zamknięte i wszyscy współpracownicy otrzymają za ten czas pełne wynagrodzenie. Tylko rząd zażądał, ażeby na ten czas oddali swoją pracę do jego rozporządzenia.

Pobite korony.

Wiedeń, 17 maja. (PAT.) Rząd serbski wydał rozporządzenie, że kurs dynara wynosi 100 dynarów równych 300 koronom. (U nas to samo trzeba zrobić. Red.)

Zgon historyka.

Wrocław, 17 maja. (PAT.) Zmarł tutaj ks. prałat Chodyński, znany historyk i wychowawca. S. p. ks. prałat Chodyński był honorowym członkiem akademii umiejętności.

Aeroplan stracony.

Płock, 17 maja. (PAT.) Korespondent „Kurjera Płockiego“ donosi, że pod Dobrzewicami straż pograniczna zestrzeliła aeroplan niemiecki, 2 lotnicy niemieccy zostali internowani.

Napady czeskie.

Cieszyn, 17 maja (PAT.) Powtarzają się ciągle napady czeskie na nasze placówki, które z łatwością odpierają czeskie prowokacje.

Strajk polityczny

Cieszyn, 17 maja (PAT.) Strajk w czeskim okręgu węglowym trwa dalej i przybiera charakter polityczny, co prawdopodobnie także wpłynęło na koncentrację większych sił zbrojnych w czeskich okręgach Morawskiej Ostrawy. Górnicy polscy zachowują się zupełnie biernie, nie mieszając się do konfliktu czeskiego, który łącznie z klęską wojskową na Węgrzech stanowi poważne trudności, w jakich znalazło się państwo czeskie.

Nawoływanie o pokój.

Cieszyn, 17 maja. (PAT.) Strajk generalny robotników w czeskim rewirze górniczym ostrawskim przybrał znaczne rozmiary. Strajkujący przeszli do Pragi oprócz żądań ekonomicznych także żądania polityczne, skierowane przeciwko militarystom i domagające się natychmiastowego zawarcia pokoju.

Gen. francuski przed sądem.

Kraków, 16 maja. „Przegląd Wieczorny“ dowiaduje się od osób z Odessy przybyłych, że ewakuacja tego miasta spowodowała usunięcie gen. Bertholeta ze stanowiska wodza naczelnego wojsk koalicji, operujących w Rumunii i południowej Rosji. Gen. Bertholet ma stanąć przed sądem wojennym.

Dobre towarzystwo.

Warszawa, 17 maja (PAT.) Po całodzienniej pracy w sejmie pan prezydent ministrów i minister spraw zagranicznych Paderewski spożył obiad w towarzystwie ambasadorów francuskiego, angielskiego i amerykańskiego.

Zakończenie strajku

Łask, 17 maja (PAT.) Strajk służby folwarcznej w 50 folwarkach powiatu łaskiego zlikwidowany. Komisja reżymowa ustanowiła wynagrodzenie roczne na 600 marek oraz 280 prętów ziemi pod uprawę i 15 metrów drzewa opałowego.

Płock, 17 maja (PAT.) Strajk służby rolnej w powiecie płockim zlikwidowany.

Zniszczone pomniki.

Paryż, 16 maja. (PAT.) Liczba pomników historycznych całkowicie wzburzonych, lub znacznie uszkodzonych przez Niemców na okupowanym terytorjum Francji obejmuje 213 pomników historycznych mniej lub więcej poważnie uszkodzonych oraz 27 zupełnie zburzonych.

Skoropadski w Helsingforsie.

Sztokholm, 17 maja (PAT.) Były ataman ukraiński i przyjaciel Wilhelma Skoropadki, przybył do Helsingforsu. Był on swego czasu dowódcą jednego z rosyjskich szwadronów konnicy fińskiej.

W piekle bolszewickim.

Mohylew, 15 maja. (PAT.) Bolszewicy rozpoczęli ewakuację Mohylewa, gdzie ogłoszono pobór rocznika 1899. Odbywa się rejestracja mężczyzn od 16 do 40 lat. Ludność odmawia rekruta. Bolszewicy powołują na front 10% członków bolszewickich związków zawodowych. Czerwona armia w wielu wypadkach odmawia posłuszeństwa. Personel kolejowy usposobiony antybolszewicko. Ludność w Mohylewie pozbawiona jest żywności i opału. Bolszewicy ograbili kościoły. Wzburzona ludność protestowała. Zwracano pograbione rzeczy. Nastroj ludności przygnębiony.

Wybuch amunicji w Ołomuńcu.

Czeskie biuro prasowe donosi: Przy przystosowywaniu amunicji rosyjskiej przyszło w magazynie amunicyjnym do eksplozji, której ofiarą padło trzech robotników, sześciu zaś zostało ciężko zranionych. Przyczyna niewiadoma.

O internowanie.

Z Warszawy donoszą: Komisja prawnicza obradowała nad projektem ustawy o zarządzeniach wyjątkowych. Dyskusję wywołała sprawa nadania ministrowi praw internowania osób niebezpiecznych dla państwa. Pomimo silnej opozycji lewicy, prawo to zostało uchwalone.

Nadano również ministrowi spraw wewnętrznych prawo upoważnienia organów policyjnych do wydawania zarządzeń wyjątkowych w ich okręgach.

Polacy na Litwie.

Podług danych znajdujących się w posiadaniu Komisarjatu dla ziem wschodnich, w południowym pasie gubernji kowieńskiej, graniczącym z gubernją wileńską (powiat kowieński, część wilkomirskiego i jeziorńskiego), a obejmującym 50 parafji, na 245,000 ludności katolickiej (polskiej i litewskiej) przypada 167,000 Polaków, co wynosi 70% w stosunku do ogółu ludności katolickiej.

W Kownie, stolicy etnograficznego obszaru litewskiego, podczas wyborów do Rady miejskiej na podstawie powszechnego, proporcjonalnego bez różnicy płci głosowania Polaków głosowało 42%, Żydów 31%, Litwinów 17%, Niemców 8,5%, a Rosjan 1,5%. Stosunek więc procentowy Polaków do Litwinów wyraża się w cyfrach 72 do 28. W tym samym czasie do szkół początkowych w Kownie uczęszczało dzieci polskich 1311, litewskich zaś niespełna 300, co w odsetkach stanowi o 52% do 18%.

Wobec tego, że w ogóle liczba parafji, w których żywił polski dosięga 25%, jest bardzo znaczna, a niema miejscowości w całej ziemi kowieńskiej, w której nie byłoby wcale żadnego odsetka ludności polskiej, trzeba stwierdzić, że nawet obszar etnograficzny litewski nie jest tak zwarty, jak się powszechnie przypuszcza i losy jego nie dadzą się rozstrzygnąć bez porozumienia z miejscowym żywiołem polskim.

Ofiary.**Na Polaki Skarb Narodowy.**

Zebrało w Dłutowie 51 mk. i 1 rub.
Z powodu uryczystości imienin p. Bejmowej, przewodniczącej ochrony V przy szosie Pabjanickiej, dzieci w zamian upominku złożyły 21 mk. 51 fen.
Z okazji imienin przelożonej i pol. gimnazjum żeńskiego Z. Pętkowskiej i W. Macińskiej uczennice V kl. składają 25 mk.
Dzieci szkoły powszechnej w Skotnikach gminy Łagiewniki składają 10 mk. — Nauczycielka tejże szkoły 5 rub. miedzią, 2 mk. sr. i 2 mk. niklem.

Moszek Lieberman płaci tytułem kary 10 koron za nieprzestrzeżenie przepisów kolejowych na stacji Łódź-Fabryczna.

M. Pasternak płaci tytułem kary 25 mk. za przetrzymanie przepustki na st. Łódź-Fabr.

Józef Lewkowicz płaci tytułem kary 25 mk. za anty-sanitarne wiezienie mięsa, na st. Ł.-F.

Kraut płaci tytułem kary 50 mk. za fałszywe wykazanie przepustek na st. Ł.-F.

Chaim Najdard płaci tytułem kary 20 marek za nieprzestrzeżenie przepisów kolejowych na stacji Łódź-Fabr.

Haska Lowenstaedt płaci tytułem kary 50 marek za nieprzestrzeżenie przepisów kolejowych na stacji Łódź-Fabr.

Ryfka Kaberman płaci tytułem kary 200 marek za ukrywanie tytoniu chcąc go wywieźć bez przepustki na st. Ł.-F.

Chaim Litmanowicz płaci tytułem kary 100 marek za przekroczenie przepisów kolejowych na stacji Łódź-Fabr.

Jankiel Dorczyn płaci tytułem kary 100 marek za przekroczenie przepisów kolejowych na stacji Łódź-Fabr.

Salomon Wysocki płaci tytułem kary 50 marek za zakłócenie spokoju publicznego na terenie kolejowym Ł.-F.

Jakób Mieniewski płaci tytułem kary 50 mk za zakłócenie spokoju publicznego na terenie kolejowym Ł.-F.

Szlama Goldglas płaci tytułem kary 100 marek za zakłócenie spokoju publicznego na terenie kolejowym Ł.-F.

Hauptman Hil płaci tytułem kary 9 mk. 40 fen za usiłowanie przewiezienia gotowych ubrań na stacji Łódź-Fabr.

Franciszek Miziala starszy żołnierz straży kolejowej składa 20 mk., jako łapówkę daną przez Chaję Friedman.

Na obrońców Lwowa.

Robotnicy pracujący przy robotach ziemnych, przy ul. Południowej, kolumny II złożyli marek:

Misiak J. 5 — Hank J. 1 — Karliński — 1 Nyzial Ant. 1 — Zaborowski Ign. 1 — Hejman L. 1 — Respondek M. 1 — Goworkiewicz F. 1 — Caidler J. 1 — Królikowski K. 1 — Jędrzychowski A. 1 — Marciniał S. 1 — Białkowski J. 1 — Michałowski W. 1 — Frączak St. 2 — Łuczak A. 2 — Stępień F. 2 — Kolarski F. 2 — Kaźmierski 50 fen. — Banasiak J. 1 — Kuswit S. 1. mk. Sudra M. 2 mk.

HESSEN i MANITIUS

ZAKŁADY
DRUKARSKO-LITOGRAFICZNE
i INTROLIGATORSKIE
WYKONYWAJĄ WSZELKIE DRUKI DLA HANDLU,
PRZEMYSŁU i URZĘDÓW, PAPIERY WARTOŚCIOWE,
PODRĘCZNIKI SZKOLNE i WSZELKIE BROSZURY,
KSIĘGI HANDLOWE etc. PO CENACH PRZYSTĘPNYCH
ŁÓDŹ, ul. PAŃSKA Nr. 87

Iwonicz Dr. Józef Jasiński

LEKARZ ZAKŁADOWY
ord. jak lat ubiegł. od 15.V.

Warsztaty Elektrotechniczno - Mechaniczne**H. BERNDT i S-ka**

ŁÓDŹ, ULICA TARGOWA № 17.

REPARACJE DYNAMOMASZYN, MOTORÓW

oraz WSZELKICH APARATÓW ELEKTRYCZNYCH.

Przyjmuje się roboty ślusarsko - mechaniczne

jak: urządzenie popędów (transmisji) i reparaacje

różnych maszyn. 815-5

Jedyny w Łodzi pod względem solidnego i trwałego wykonania
MAGAZYN OBUWIA

J. Kowalczyk

ul. Cegielniana 25

Poleca dla p. p. wojskowych buty
oficerskie oraz duży wybór pan-
tofelków płócennych białych i prunelowych. 829-1

Potrzebni na posady**Prawnik**

rutynowany, energiczny;

Biural et(ik)a

z b. wysokimi kwalifikacjami;

Woźny

864-1

młody, z poważną rekomendacją.

Urząd walki z lichwą,

Ewangelicka 5.

Dr. Jelnicki

powrócił.

Choroby skórne i weneryczne.

ul. św. Emilji № 10

(róg Widzewskiej)

10-12 i 5-7. Panie 4-3.

881-5

DOM

z obszernym placem w śródmieściu tanio do sprzedania.

Bliższych informacji udziela biuro

dzienników i ogłoszeń p. A.

Wadzyńskiego w Pabjanicach,

przy ul. Zamkowej № 15.

879-5

A. Tahn & Co w Warszawie

Fabryka tektury smołowcowej i asfaltu

Filja Łódź, Sienkiewicza № 58

posiada TELEFON Nr. 15.

Firma poleca swoje wyroby i przyjmuje roboty papowo-dekarskie i asfaltowe. 799-1

4-kl. Polskie Progimnazjum

Męskie E. KRYGIERA w ŁODZI,
ul. Zawadzka № 9.

Egzaminy wstępne, przedwakacyjne do kl. wstępnej, I, II i III rozpoczyna się 26 maja 1919 r. Zapisy kandydatów przyjmuje kancelaria szkoły codziennie od g. 9 do 2 p. 811-1

Dyrekcja Koncertów Alfreda Straucha.

Sala koncertowa.

Niedziela, dnia 25 maja, o g. 4 pop

Dla młodzieży!!!

Ostatni osobisty występ słynnej

CITY

SACCHETTO

Liryczno-Dramatyczne poematy taneczne.

Przy fortepianie: **Mela Neuger-Feliksowa** (Kra-

szczegóły w programach.

Bilety w cenie od 2-ech do 8 mk. sprzedaje Czytelnia Nowości Alfreda Straucha, Dzielna 12, a w dniu występu od g. 10 w kasie. 859 1

Zarząd VII-go Łódzkiego Tow. Poż.-Oszczędnościowego, przy ul. Przejazd 34, podaje do wiadomości członków Towarzystwa, że w dniu 18 maja r. b., o godz. 3 po południu w lokalu Towarzystwa odbędzie się

ROCZNE

Ogólne Zebranie.

O ile w pierwszym terminie zebranie nie dojdzie do skutku, to w drugim terminie odbędzie się 1 czerwca i będzie prawomocne bez względu na ilość przybyłych. 850 1

MAGAZYN OBUWIA

J. JANIEC

Poleca w wielkim wyborze buty damskie, męskie i dziecięce. UWAGA!! Nadszedł większy transport pantofli płóciennych i prunelowych najnowszych fasonów. 880 n 4

UL. ANDRZEJA № 24.

Łódzkie Człowiecowskie T-wo Sportu Wędzowego

podaje do wiadomości członków i osób zainteresowanych, że LOKAL T-wa przy ul. Piotrkowskiej pod № 174

został otwarty. 874 1

Dyżury pełnią oprócz świąt i niedziel członkowie Zarządu codziennie od godz. 7 do 9 wiecz. ZARZĄD.

W 8-o kl. Gimnazjum Filologicznym

A. Zimowskiego

w Łodzi, ul. Targowa № 63

egzaminy dla uczniów nowowstępujących rozpoczyna się dnia 10 czerwca o godz. 9-ej rano. Podania przyjmuje kancelaria szkoły codziennie do 7 czerwca włącznie.

883 8

Dyrektor St. Przedziecki.

PARASOLE

Laski

BIELIZNA,
KRAWATY,
REKAWICZKI,
POńczOCHY,
M. Kołodziejski
ANDRZEJA 3.

Sprzedaz resztek
w dużym wyborze,
ceny niskie.
Wolska Nr. 130,
prawa oficyna na parterze. 837 4

KRYNICA
„JAGIELLONKA“
independencja „Granwald“
pierwszorzędnym pensjonat
Dr. Janiny Frączkiewiczowej
745 2

Kupuję srebrne
RUBLE
Wiadomość w administracji
„Rozwoju“. 675 0

POKOJE

kawalerskie z oświetleniem i oddzielnym wejściem do wynajęcia.
Wiadomość w Rozwoju. 826-0

Kawiarnia

z trzema bilardami i kompletnym urządzeniem oraz Piłno

jest do sprzedania zaraz.
Wiadomość: ANDRZEJA № 42 w sklepie. 847-1

Wieszczka 857-2

Mme MARIE

Łódź, Radwańska 6m. 5
Chiromancja, Kabbalistyka, Grafologia na podstawach badań okultystycznych.
Od 9-1 i od 3-8 wiecz.

Wyższa Szkoła Rzemiosł Zawodowego Kształcenia Kobiet
APOLONJI KOPYDŁOWSKIEJ
Łódź, ulica Piotrkowska Nr. 154.
Kurs wyższy i niższy. Prowadzone są wszelkie roboty ręczne praktyczne i artyst. Kończącym kurs szkoła wydaje patenty na nauczycielki robót. Dla nauczycielek robót, ochraniarek i freblanek lekcje dopelnające. Informacje i zapisy w kancelarii szkoły od g. 3-7.
Oddzielnie Sala zajęć prowadzona jest
Nauka kroju, szycia, pasowania modelowania i robót ręcznych za opłatą 10 mk. miesięcznie 872-1

Swierzbę i swędzenie skóry usuwa szybko i radykalnie najdłużej w ciągu 5 dni
KREM „MUKUNA“
Najdogodniejszy w użyciu ze wszystkich dotychczas stosowanych środków, ponieważ

- 1) nie plami bielizny — posiadają kolor masła,
  - 2) nie oblepia się po ciele — nie zawierają części stałych,
  - 3) wchłania się całkowicie w skórę, — stosując takowy podobnie jak glicerynę,
  - 4) jest bardzo ekonomizny — mając za podstawę sam tłuszcz, dają możność małą ilością — natrzeć dużą przestrzeń ciała,
  - 5) posiada miły zapach.
- Leczą szybko i pewnie jest tanim.
Wyrób apteki J. Werozkiego, ul. Bednarska róg Furmańskiej.
Cena 7 m. 50 fen. 839-12 **ZŁOĆ WSZĘDZIE.**
Skład na Łódź, Lubożyński, Lutomierska 21.

OGŁOSZENIE.

Wobec nieoczekiwanej przerwy w dostawie mąki pszennej amerykańskiej, a otrzymania

mąki żytniej

również pochodzenia amerykańskiego, Komitet Rozdziału Chleba i Mąki nie jest w stanie wydać nadal pieczywa pszennego w myśl ogłoszenia z dnia 10 b. m. sprzedawać natomiast będzie

od poniedziałku, dnia 19 b. m.

w tej samej ilości chleb żytni z mąki amerykańskiej tymczasowo do końca bieżącego okresu 102-go

po dotychczasowej cenie 35 fenigów za funt.

MAGISTRAT

Komitet Rozdziału Chleba i Mąki.
Łódź, dnia 17 maja 1919 r. 877 1

Makuch rzepakowy

SYROP ZIEMNIACZANY,

maszyny i narzędzia rolnicze, materiały budowlane, OLEJE i smary, terpentynę poleca:

Stowarzyszenie Rolniczo-Handlowe w Łodzi
ul. Kilińskiego 50.

FILJE: w Łodzi ul. Pańska 33, w Brzezinach, Głownia, Zgierz, Lutomiersku i agentura w Aleksandrowie. 882 1

6-klasowa Szkoła Handlowa

Łódzkiego Towarzystwa Szerzenia Wiedzy Handlowej
(ul. Długa Nr. 42).

Egzaminy wstępne przedwakacyjne do kl. wstępnej, I, II i III rozpoczną się dnia 2 czerwca r. b.

Podania przyjmuje kancelaria Szkoły codziennie w godzinach biurowych. 875 3

W Warszawie, Poznaniu, Krakowie

Bydgoszcz, Częstochowie, Dąbrowie, Grodzie, Kuliszu, Kielcach, Lublinie, Piotrkowie, Przemyślu, Radomiu, Sosnowcu, Włocławku, Zamościu etc.

Biuro Informac. - Wywiadowcze Handlowe Aleksandra Oersdorfa

— Łódź, — ul. Piotrkowska 64 Telefon N 94
posiada stałych korespondentów i przeprowadza ścisłe i dokładne wywiady. 844 2

Znana ze swej dobroci przed wojna
Pasta do obuwia

Glorja

jest znów do nabycia we wszystkich sklepach i składach aptecznych.

Co do jakości pasta „GLORJA” obecnie nie ustępuje zupełnie przedwojennej i przewyższa dobrocią i doborem surowców, nieszkodliwych dla obuwia wszelkie wyroby zagraniczne i tutejsze znajdujące się w sprzedaży. 816-1

Przedstawicielstwo i wyłączna sprzedaż:
Sienkiewicza 62/4, HENRYK KWANDT.

„CUD”

kupują wszystkie oszczędne gospodynie jako doskonałą zaprawę do podłóg.

Istniejące dotychczas na rynku różne zaprawy do podłóg, przedstawiają masę, rozsmazującą się jak miękkie masło. Powstaje to skutkiem domieszki do wosków różnych innych niewłaściwych dodatków.

Zaprawa „Cud” nie rozmazuje się, bo jest ściśnięta, zaś „Cud” zawiera bowiem w sobie same najlepsze woski i rozciera się tylko w cieniutką warstwę równomiernie.

Zaprawa „Cud” zasycha natychmiast, daje z prawą dziwą łatwością przeszlaczny, długotrwały połysk i używana być może w ilości minimalnej.

Skład fabryczny w składzie farb „IPOLIN”
Warszawa, Graniczna 9, tel. 94-83. 846 36 11

Elektoralna 30.

Tel. 250-55.

Żądać w składach aptecznych i mydlarniach.

„Poprad”

Towarzystwo budowlane i handlowe
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

w Nowym Sączu,

biuro ul. Matejki 1. 17, telef. 92.

Wykonuje plany i przedsiębiorstwa wszelkich robót budowlanych i inżynierskich na rachunek własny lub obcy.

Utrzymuje na składzie i poleca wszelkie materiały budowlane, przyjmuje zastępstwa i komis dotyczących fabrykatów.

Podjeżdżają się wykonania wszelkich robót budowlanych w zdrowiskach podhalańskich.

Posredniczy w kupnie i sprzedaży nieruchomości.

Poleca do natychmiastowej dostawy około 500 ławek szkolnych, trzech i czterech siedzeniowych.

Ma zapotrzebowanie większej ilości w dostawach cało wagonowych papy dachowej, odlewów żelaznych budowlanych, cementu, wapna, kaffi i wyrobów kamionkowych. 833-3

BIURO TECHNICZNE

Jan Szopiński i S-ka

Łódź, Ceglarniana 85

poleca

Kolejki wązkotorowe dla celów przemysł.,

Lokomobile, maszyny parowe, motory,

Tartaki, maszyny obróbcze,

Pompy parowe, dźwigi,

materiały budowlane. 806n3

W VIII kl. Szkole Handlowej żeńskiej

C. Waszczyńskiej (Zielona 15)

Egzaminy dla nowowstępujących odbędą się 10, 11 i 12 czerwca o godz. 9-ej rano. 848 4

Wyprzedaż

Paletka dla dziewczynek i chłopców
Mk. 50.— 75.— 100.—

Garnitunki dla chłopców
Mk. 75.— 100.— 125.—

duży wybór

Paleta damskie ostatnie fasony. 833 1

Paleta męskie
M. 325.— 450.— i drożej.

Garnitury męskie
M. 450.— 550.— i drożej.

Szmechel i Rozner

Łódź, Piotrkowska 100.

Dr. Feliks Skusiewicz
powrócił.

ul. Andrzeja Nr. 13.

Choroby skórne i weneryczne
Godziny przyjęć: od 9—11 i od 5—7 i pół p.p. Pante 11—12 rano. 9—0

Dr. H. Sadkowski

choroby wewnętrzne (specjalnie żołądka i kiszki)

Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 120.

Telefon Nr 139.

Od 9—11 rano i od 5 do 7 po poł. 136-0

Warszawy Współdziałanie „WYZWOLENIE”
Konstancynowska 93

Przyjmują reparacje

Maszyn rolniczych, lokomobil, młockarń, żniwiarek i t. d. maszyn do szycia, maszyn przemysłowych, wykonywa szybko i solidnie, zamówienia do robót budowlanych, po cenach bardzo umiarkowanych, z własnego i powierzono materiału.

Przyjmują udziałowców chrześcijan, którzy zechcą popierać przemysł Polski. Pożądani Inżynierowie i Technicy. 855 : 2

LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW

Piotrkowska Nr. 17, drugie podwórce.

9—10	choroby oczu	codziennie	dr. Garliński
11—12	chor. skórne i wener.	"	dr. Dutkiewicz
11—12	choroby kobiece	"	dr. Ługowski
12—1	chor. wewnętrzne i dzieci	"	dr. Osiecki
12—1	chor. kobiece i chirurg.	"	dr. Artyfikiewicz
1—2	chor. skórne i wener.	"	dr. Skusiewicz
2—3	choroby nerwowe	środa i piątek	dr. Mittelstaedt
2—3	chor. kobiece i chirurg.	codziennie	dr. Marx
2—3	choroby oczu	"	dr. Michałowski
3—4	choroby skórne i wener.	"	dr. Stawowozyl
3—4	chor. wewnętrzne i dzieci	"	dr. Jokiel
3—4	choroby chirurgiczne	"	dr. Goldberg
3—4	uszu, gardła i nosa	"	dr. Goldenberg
4—5	choroby kobiece	poniedziałek, środa i piątek	dr. Świeżyński
4—5	chor. nosa, uszu i gardła	codziennie	Dr. Zofejdzowski
4—5	choroby oczu	"	

UWAGI: 1) Lecznica otwarta codzień prócz świąt.
2) Porada 3 mk. Operacje i opatrunki wszelkiego rodzaju — od umowy. 656 6

Krycie, reperacje i smołowanie Dachów papowych

wykonywa solidnie przedsiębiorstwo robót dekarskich i asfaltowych

Jan Maciński

Łódź, Senatorska Nr 18

(dom własny).

772-21

GIEMZOL PASTĘ do obuwia
własnego wyrobu poleca
Marjan Wacław Gliński
Proszę żądać wszędzie. 807 7

SMOŁA gazowa,
OLEJE maszynowe i cylindrowe,
Smary do wozów,
Olej gazowy (do motorów zamiast ropy).

Z. Mittelstaedt i S-ka

722 18

Łódź, Przejazd 42/44.

Park Juljanów

otwarty dla publiczności

W dni powszednie od godz. 2 po poł. w niedziele od 9 rano.

702 2

ADMINISTRACJA

Drobne ogłoszenia:

Kupno:

A.A. Kupuje kwity lombardowe, zegarki, wyroby złote, srebrne i platerowane. Brzezińska 10 Jan Placek. 2515-1

Czeionki stare, zużyte kupuje Administracja „Rozwoju”. 939-0

Hypotekę kupię za ruble do 10 tysięcy. Zgłoszenia przyjmuję p. I. Wende, Piotrkowska 128. 2581-n1

Kupię maszynę do pisania. Oferę ty podając cenę Rozwój. Maszyna do pisania. 2431-1

Kupię sklep spożywczy. Franciszek Swiróg, Zawadzka 38 m. 50, Bałuty. 2451-1

Sprzedaż:

A.A.A. Obrączki złote od 40 marek para, pierścionki, kolczyki dąży wybór, gwarancja za złoto 56 próby, zegary cienne, zegarki, najtaniej bo w mieszkaniu prywatnym. Jan Placek, Brzezińska 10. 2512-10

A.A. Baczność! Tania wyprzedaż resztek. Skorzystajcie z okazji prawie 50 proc. taniej niż ceny zw. Rozmaite resztki na męskie, damskie i dziecięce ubrania i palta. Towary na bluzki, sukno, szewioty, jedwabie, muslin de lin, batysty, krepony. Kilińskiego 40 (Widzewska) front II piętro m. 10, wejście z prawa. 2148-wp.n 4

A.A. Resztki najtaniej sprzedaje H. Srebrenik w Łodzi Piotrkowska 34, 2 piętro, front. Łokieć towaru na ubrania uczniowskie i skautowskie od 30 mk. Łokieć tow. na Męskie „ 35 „ na Dziecinne „ 14 „ na Spodnie „ 20 „ na Kamizelki szt. „ 25 „ na Palta „ 28 „ na Suknie i kostj. „ 15 „ na Bluzki i spód. „ 8 „ Alpaga i cajdubeltowy „ 20 „ Szewioty „ 17 „ Chustki „ 18 „ H. Srebrenik, 2 p. front. 2503-cn18

A. Łóżka, otomanę dywanową, stół, krzesła, szafę, sprzedam. Sienkiewicza 59, m. 4, oficyna piętwsze wejście, I piętro. 5183-2

A. Meble wyprzedam zaraz tania łóżka, materace, szafy, stół, krzesła, otomanę, bielizniarkę, lustrą, biurko, łóżeczko, otazerkę, słupki, wieszak, szafki nocne, komodę. Piotrkowska 225-3 I piętro, front. 2548-6

A. Meble z kilku pokoi sprzedam tania. Karola 8-14, lewa oficyna I piętro. 2466-2

Aparat fotograficzny Anastigmat 9x12 sprzedam. Andrzeja 24 m. 56. 2521-3

Bryczki najnowszych fasonów do sprzedania, Cegielniana 82. 2020-n8

Do wynajęcia pokój umeblowany frontowy, dla mężczyzny. Rozwadowska 6, front II-je piętro. 2525-62

Duży wybór mieszkań i sklepów ma do wynajęcia Biuro Taszyckiego, Piotrkowska 90. 2501-1

Dom murowany (sześć mieszkań) z zabudowaniami gospodarczymi sprzedam. Zielona 24 (Bałuty). 2508-2

Dom 3-piętrowy sprzedam. Wiadomość w Rozwoju. 2027-snsn1

Kredensik kuchenny, leżankę, meble miękkie, waterklozet, sprzedam. Juljusza 13-57. 2509-1

Losy do 5 klasy są do nabycia w Administracji Rozwoju

Mam do sprzedania urządzenie sklepu cukierniczego składające się z marmarowych stołków i bufetu, szafy szklonej i t. p. Wiadomość: St. Zarzewska 84, St. Grzelewski. 2391-n1

Meble sprzedam tania: kredens, stół, krzesła, szafy, otomanę i biurko. Kilińskiego 107 m. 27. 2592-n92

Maszynę do szycia, łożko żelazne, sprzedam. Nowo-Cegielniana 40 m. 1. 2492-1

Magiel sprzedam w dobrym stanie. Ul. Targowa № 29 m. 3. 2498-1

Meble z kilku pokoi, kasę ogniotrwałą, sprzedam. Piotrkowska 189-9. 2511-3

Nowyy lekki wóz na jednego konia, sprzedam. Pabianicka Szosa 80, knźnia. 2464-2

Prawie nowa resorka, ładnie lakierowana, do sprzedania. Wiadomość w składzie farb Müllera, Przejazd № 4. 2453-nw2

Pokost łatwo może przygotować każdy, kupując potrzebne chemikalja w składzie aptecznym Lipińskiego i Wojciechowskiego, Piotrkowska 50. 2474-nwp.2

Rower sprzedam. Chojny, Piaskowska 4 m. 5. 2471-nsp.nsp.5

Rower damski i męski prawie nowy sprzedam. Widzewska № 94 m. 45. 2515-1

Rower damski, elegancki, oraz męski do sprzedania. Ul. Południowa 59 m. 6, między 3-4 pop. i 8-9 wiecz. 2532-1

Sprzedam wiatrówkę, cena 50 marek. Oferty składać w Rozwoju pod „Wiatrówka”. 2520-3

Sprzedam lub wdzierżawię mleczarnię-jedlodajnię. Staro-Cegielniana 64. 2488-1

Specjalista urządza i reparuje roentgenowskie i inne elektro-medyczne aparaty oraz elektryczne oświetlenie, dzwonki i telefony. Polski sklep elektrotechniczny. Główna № 22, Rychter. 2547-cn1

Sarna (samiec) do sprzedania po cenie dostępnej. Wiadomość: ul. Łąkowa 11. 2557-p.n2

Urządzenie sklepowe sprzedam. Sokoła 17 (Nowe Chojny). 2435-1

Wykonuję wszelkie reperacje kas kontrolujących i maszyn do pisania tania i solidnie. Wólczajska 129, Juljusz Reznar. 2195-nc1

Zgubiono pęczek kluczyków. Zwrócić za nagrodą: ul. Piotrkowska 90, w podwórzu, Kasman i Brauner. 2248-1

Zaraz sprzedam tania: stół biurowy, prasę do kopiowania listów, kuchenne urządzenie, meble stołowego pokoju, otomanę, zegar, samowar. Główna 41 m, 11 od 3-6 po poł.

50 uli z nadstawkami, 5 roi pszczoł, młodarka, podkopacz, maski, prasa do wyciskania woszczyn. Zamieniam wosk na woszczyn. Ogrodowe żelazne meble. Nasienie trawy wyczyszczone z konieczyzny, miedziany kocioł, 6 konsol z hakami i szynami dla rzeźników, 7 funtów poltury w płynie do sprzedania. E. Maas, Juljusza 18. 2277-p.n1

3 ulate sprzedam. Wiadomość: Aleksandryjska 34, u gospodarza. 2491-wp.3

Różne:

Akuszerka Nowakowska mieszka obecnie Dzielna 34. Przyjmaje od 9-12 i od 2-6. 756-1

Do lecznicy Unitas, Pusta № 19, potrzebna pomocnica kucharki umiejąca dobrze gotować. Zgłaszać się proszę tylko z odpowiednimi świadectwami. 2453-1

Gospodyni potrzebna na wieś w Łęczyckie. Wiadomość: Łódź, Przejazd 77 II piętro, od 9 r. do 2 popoł. May-Majewski 2437-3

Kto ma do wynajęcia umeblowane pokoje, mieszkania większe i mniejsze - niechaj nie zwleka i zwróci się natychmiast do biura Aleksandra Gersdorfa „Informator”, Piotrkowska 84, telefon 94. 2583-p.nw2

Letnie mieszkania i pensjonat w willach Kondradowej we wsi Różyce, okolicy lesistej, 5 minuty drogi od przystanku Zakowice (przed Koluszkami). Mieszkania umeblowane. Ceny przystępne. Wiadomość: Kilińskiego 104 m. 10. 2562-1

Lekcji, korepetycji udziela student Wszechnicy Krakowskiej Konstancy Löwenhoff, Andrzejka 13 m. 9. 2510-1

Mieszkania różne do wynajęcia. Biuro Gersdorfa „Informator”, Łódź, Piotrkowska 84. 2586-7

Młody inteligentny człowiek obciążony rodziną poszukuje jakiegokolwiek pracy. Łaskawe zgłoszenia przyjmie adm. Rozwoju pod „Inteligentny”. 2528-2

Mereżki, azurki, pikoty pięknie wykonywa „Stanisława” Przejazd 48, sklep galanterijny. 2476-nwcs4

Młoda osoba, znająca się na gospodarstwie, poszukuje osady. Wiadomość: Pabjanice, ul. Zamkowa № 15, u A. Wadzyńskiego. 2516-1

Obiady obfite, smaczne, po 5 marki. Skwerowa 18, w podwórzu. 2426-1

Ostrzeżenie! Dnia 13 maja 1919 r. został mi skradziony kwit na mk. 4,500 (wyrażony cztery tysiące pięćset) na zlecenie moje t. j. Franciszka Hesse, zamieszkałego w Łodzi, ul. Andrzeja 1, płatny d. 8 września 1918 r., z następującymi podpisami jako dłużnicy: Richard Böhme, Emilia Böhme, Teobalda Eulentfeld. Ostrzegam przed nabyciem powyższego kwitu. 2507-2

Ogród owocowy jest do wdzierżawienia w folwarku Sikawa pod Łodzią, dnia 24 maja 1919 r. 2522-3

Potrzebna jest zdolna krawcowa do pralni chemicznej. Piotrkowska № 116. 2505-3

Prawyy właściciel portmonetki zgubionej na ul. Andrzeja, zgłosić się może do administracji Rozwoju po takową. 2506-2

Potrzebna służąca do pensjonatu. Zgłaszać się: Cegielniana 86-8. 2529-1

Przybłąkał się pies wliczej rasy. Odebrać za zwrot kosztów. Kałna 15, Sawicki. 2524-2

Pensjonat M. Wołczaskiej w Podębiu pod Tuszymem w domu Łobucha. Wiadomość: Łódź, Cegielniana 86-8, od 12-4 pp. 2530-3

Potrzebne zaraz zdolne podręczne. Kilińskiego № 128 front, I piętro. 2454-1

Poszukuję 3-ch pokoi od 1-go z elektrycznością i wygodami w pobliżu Elektrowni. Oferty do Rozwoju pod „Elektrownia”. 2529-sp.n1

Poszukuje specjalisty do wyrobu mydeł twardych. Oferty w Rozwoju pod B”. 2448-n1

Potrzebny zaraz krawiec lub człowiek umiejący prasować męską garderobę, do pralni chemicznej. Piotrkowska № 116. 2457-2

Panienska mloda pragnęłaby przyjąć posadę gospodyni, lub do dzieci. Łaskawe oferty do administracji Rozwoju pod „K. K.” 2440-1

Przybłąkał się pies czarno-palany, uszy i ogon ucięte. Staro-Zarzewska № 79 m. 1. 2425-1

Pokój kawalerski z oświetleniem i osobnym wejściem do wynajęcia zaraz. Wiadomość w Rozwoju. 2157-0

Suknie damskie, ubranka dziecięce szyje oraz przyjmuję wszelkie przeróbki i nicowania najtaniej. Szkolna 5 m. 6, II piętro, front, drugie drzwi na lewo. 2410-snw2

Ważne dla krawców! Pracownia haftów artystycznych p. f. „Bronisława” nagrodzona dyplomem w 1909 r. Przyjmuje do haftu suknie, bluzki oraz różne roboty w zakresie haftu wchodzące. Wykonanie staranne, cena umiarkowana. Drewnowska 52. 2477-2

Uczenie aptekarska z praktyką potrzebna. Wiadomość: Nowy Rynek № 2, II piętro, u właściciela. Zgłoszenia między 3 a 5 pop. 2503-3

Wydzierżawię na nadchodzący sezon w majątku Kępina, stacja kolei Skierniewice, 2000 drzew owocowych wraz z paromorgową plantacją truskawek. Bliższych informacji udziela się na miejscu. 2526-3

Zupełnie zdolna krawcowa poszukuje szycia w prywatnych domach. Proszę łaskawe oferty pod „Zdolna”. 2514-1

Zdolna krawcowa poszukuje osady w domach prywatnych na miejscu lub na wyjazd. Oferty pod „R. W. 57” składać w administracji tego pisma. 2553-cn1

200 lub 300 marek dam za wyrobienie osady na kolei lub w policji. Oferty w Rozwoju pod „Nagroda”. 2469-2

Zagubione dokumenty.

Adamek Józef zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2441-1

Aleksander Gąsiorkiewicz zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2531-3

Antoni Sobański zgubił czerwoną legitymację wydaną z Komitetu dla bezrobotnych. 2499-1

Bronisław Kaszczyk zgubił kartę węglową wyd. za № 34857. 2504-1

Draszcz Michał zgubił nadkartę z fabryki Poznańskiego. 2496-3

Eleonora Karsz zgubiła paszport niemiecki i legitymację na pieniądze wydane w Pabjanicach. 2518-1

Franciszek Wojciechowski zgubił kartę węglową. 2490-1

Izaak Braun zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2458-2

Józef Staszewski zgubił paszport niemiecki wydany w gm. Łanęła pow. Kutno. 2489-3

Jasińska W. zgubiła legitymację chlebową na 4 osoby, № 4051. 2497-2

Krystyna Nykiel zgubiła paszport niemiecki i legitymację na chleb i pieniądze wydane w Pabjanicach. 2510-1

Mamilja Kosłńska zgubiła paszport tymczasowy i legitymację na pieniądze wydane w gm. Górka Pabjanicka. 2517-1

Marjanna Marjanna zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2494-3

Marja Lewandowska zgubiła kartę węglową № 15144. 2509-1

Nierychlewski Jan zgubił kartę chlebową z serji 102 na 4 osoby. 2495-1

Rudolf Lange zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2502-3

Skradziono paszport niemiecki wydany w Łodzi na imię Gustaw Tursz. 2436-1

Tomasz Słupacki zgubił paszport niemiecki wydany w Łodzi. 2453-1

Wacław Sikorski zgubił kartę węglową wydaną ze Stow. spożywczego „Wyzwolenie”. 2500-1

Wincenty Kujawa zgubił portfel, w którym znajdował się paszport niemiecki wydany w Turku i 4 fotografie. 2429-1

Wacław Browarny zgubił paszport niemiecki wydany w Piątku. 2465-3

Zaginęły 2 karty wydane jako paszporty tymczasowe na imię Ignacego Wójcikiewicza i Józefa Skrętek, zamieszkałych przy ul. Południowej 4, wydane w m. Staszowie ziemi sandomierskiej. 2459-1

Zaginął paszport niemiecki wydany w Chojnach na imię Andrzeja Lichawskiego. 2495-3

Zaginęła metryka ślubna wydana w Pabjanicach na imię Jana Owczarka. 2525-1

Władysław Fiszer zgubił czerwoną legitymację chlebową wydaną z komitetu dla bezrobotnych. 2596-1

Władysław Wasiak zgubił legitymację zapomogową wydaną z komitetu dla bezrobotnych. 2415-1

Zofja Dziedzic zgubiła kartę węglową wydaną za № 43615. 2504-1

Zaginęła książka z kooperatywy rządowej wydana na imię Józefa Czarnieckiego 2418-1

Z powodu wyjazdu jest do sprzedania pościel, nowa bielizna i różne rzeczy. Aleksander Lewandowski, Zgierz, ul. Wysoka 13. 2544-1

PIEGIE

i PRYSZCZE

usuwa najradikalniej

KREM „ORO”

Wystrzegać się falsyfikatów. — — Żądać tylko Krem „ORO”.